

Wstęp

Książka ta jest swego rodzaju wstępem do niełatwej, ostatniej księgi Biblii, napisanym celowo krótko i zwięźle. Jestem wdzięczny, że przez wiele lat miałem w swoich rękach różne komentarze Księgi Objawienia. Jedną z wielu pomocnych książek była: „Symboliczna mowa Objawienia” H. Rossiera (wydawca: Ernst Paulus Verlag). To właśnie ta pozycja dała impuls dla koncepcji napisania tej książki, w której krótko starałem się opisać poszczególne jej rozdziały, a na końcu umieścić słowniczek trudnych pojęć, który wyjaśnia znaczenie niektórych symboli. Znak „kółeczka” (°) umieszczony za jakimś wyrazem wskazuje na to, że jego znaczenie zostało wyjaśnione w dodatku 1.

Dla tych, którzy chcieliby studiować tę księgę gruntownie, polecam dodatek 6, gdzie umieszczono wykaz literatury niemiecko i angielskojęzycznej.

Pisząc tę książkę chciałem zachęcić tych wszystkich, którzy nie zajmowali się dotąd studiowaniem Apokalipsy z powodu braku dostępu do pomocnego komentarza. Chcę was zapewnić, że opłaca się studiować tę, księgę. Przed paru laty czytałem o pewnym nienawróconym człowieku, który chciał poznać Biblię. Czytanie rozpoczął od Księgi Objawienia i chociaż niewiele z niej zrozumiał, lektura tej księgi Biblii stała się dla niego pobudką, aby ugiąć swoje kolana przed Panem Jezusem i uznać Go za Pana swojego życia. Czy Księga Objawienia nie udziela również nam, dzieciom Bożym, wielu ważnych pouczeń?

Moim życzeniem jest, aby ta książka wzbudziła w czytelnikach zainteresowanie Słowem Bożym, w szczególności prorocत्वami, ale przede pragnienie oczekiwania na Tego, który w Księdze Objawienia obiecał: „Ja przyjdę wkrótce”.

Przekładem Biblii, z którego zaczerpnięte są cytaty w tej książce jest Biblia Warszawska (wyd. 1975). Autor książki korzystał z przekładu Elberfelder Bibel (Ausgabe 2003).

Marienheide, Marzec 2006
Werner Mücher

Wprowadzenie

Księga Objawienia jest ostatnią księgą Biblii, ponieważ ukazuje nam ona koniec wszelkich Bożych dróg z człowiekiem i zaznaja nam z opisem nowego nieba i nowej ziemi. Przede wszystkim jest ona księgą sądów, dlatego rozpoczyna się przedstawieniem Osoby Sędziego (rozd.1). Następnie znajdujemy siedem listów do siedmiu zborów, które zawierają swego rodzaju skrót historyczny dziejów kościoła (gr. *ekklesia*) Bożego na ziemi, budowanego przez Pana Jezusa (rozd. 2 i 3). Potem ukazuje się nam widok nieba, gdzie znajduje się tron, Baranek, 24 starców i żywe istoty otoczone przez aniołów (rozd. 4 i 5). Z kolei w rozdziałach 6-19 znajdujemy opis sądów, które przerywane są wieloma wstawkami (wtrąceniami). Później wspomniane jest Tysiącletnie Królestwo Pokoju (rozd. 20), a następnie prowadzeni jesteśmy do opisu wiecznego stanu (rozd. 21,1-8). Potem znajdujemy opis nowego Jeruzalem w Tysiącletnim Królestwie (rozd. 21,9-22,5). Słowa końcowe zawarte zostały w ostatnich wierszach rozdziału 22. Księga ta, tak się ogólnie zakłada, została napisana przez apostoła Jana w późnej starości w latach 90-95 n.e.

Rozdział 1

1. Objawienie Jezusa Chrystusa, dane przez Boga; anioł przekazał je Janowi, a on sługom Bożym (w. 1,2).
2. Błogosławieństwo, pozdrowienie i uwielbienie (3-6).
3. Zapowiedź przyścia Jezusa (w. 7).
4. Bóg jest Odwiecznym Bogiem; Jan miał spisać wszystkie widzenia i wysłać do siedmiu zborów (w. 8–11).
5. Jan widzi Sędziego i pada Mu do nóg (w. 12–18).
6. Jan miał zapisać to, co widział, co jest i co ma się wkrótce stać (w. 19).
7. Tajemnica 7 gwiazd i 7 świeczników (w. 20).

Bóg podarował objawienie Człowiekowi Jezusowi Chrystusowi, aby służyć^o Boży (por. Amos 3,7) wiedzieli, co uczyni On w przyszłości. Chrystus posłał anioła, który wyjawiał wszystko swemu słudze Janowi. Szczególne błogosławieństwo obiecał On tym, którzy czytają tę księgę lub słuchają jej, oraz zachowują (Objawienie zawiera łącznie siedem błogosławieństw – patrz tabela po prawej stronie). Wszystkie opisane wydarzenia miały się wkrótce wypełnić. Bożym zamiarem było to, aby każda generacja żyjąca w okresie istnienia kościoła oczekiwała Chrystusa. Z każdym dniem przyście to jest nam bliższe.

Potem następuje – jak to zwykle bywa na początku każdego listu – pozdrowienie Jana. On zwraca się do siedmiu Zborów, które są w Azji¹. Pozdrowienie pochodzi od Boga, jako Tego, który jest, który był i który ma przyjść (czas teraźniejszy, przeszły i przyszły), od Ducha Świętego (w Jego nieograniczonym działaniu – jako 7 Duchów^o) i od Jezusa Chrystusa, a więc od Trójjedynego Boga. Jezus Chrystus był (a)

Błogosławieństwa Księgi Objawienia

- Błogosławiony ten, który czyta, i ci, którzy słuchają słów proroctwa i zachowują to, co w nim jest napisane; czas bowiem jest bliski (1,3).
- Błogosławieni są odtąd umarli, którzy w Panu umierają. Zaprawdę, mówi Duch, odpoczną po pracach swoich;uczynki ich bowiem idą za nimi (14,13).
- Błogosławiony ten, który czuwa i pilnuje szat swoich, aby nie chodzić nago i aby nie widziano sromoty jego (16,15).
- I rzeź do mnie: Napisz: Błogosławieni, którzy są zaproszeni na weselną ucztę Baranka! (19,9).
- Błogosławiony i święty ten, który ma udział w pierwszym zmartwychwstaniu; nad nimi druga śmierć nie ma mocy, lecz będą kapłanami Boga i Chrystusa i panować z Nim będą przez tysiąc lat (20,6).
- Błogosławiony, który strzeże słów proroctwa tej księgi! (22,7).
- Błogosławieni, którzy piorą swoje szaty, aby mieli prawo do drzewa żywota i mogli wejść przez bramy do miasta! (22,14).

¹ Jest to ówczesna rzymska prowincja w Azji Mniejszej, obecnie obszar zachodniej Turcji.

na ziemi wiernym świadkiem, (b) jest obecnie jako zmartwychwstały i pierworodny^o z umarłych (c) w przyszłości okaże się jako księżę królów ziemi (znowu czas terażniejszy, przeszły i przyszły).

Jan przypomina sobie z wdzięcznością moment przebaczenia swoich grzechów na podstawie krwi Chrystusa i intonuje pieśń uwielbienia, włączając w to wszystkich wierzących. Wszyscy wierzący są królewskim rodem i kapłanami (patrz uwaga w rozdziale 4 dot. starszych^o).

Następnie Jan zwiastuje wszystkim widzialne przyjście Chrystusa, co powinno przede wszystkim doprowadzić naród izraelski do prawdziwej pokuty (por. Zach. 12,10 – 14). Bóg jest alfą^o i omegą (á oraz ó to pierwsza i ostatnia litera greckiego alfabetu): początkiem i końcem każdego objawienia. On jest PANEM (hebr. *Jahwe = Odwieczny*), Bogiem Przymierza z Izraelem, BOGIEM (hebr. *Elohim*), Stwórcą Wszechświata, który zawsze jest i był i będzie (powtarzające się wyrażenia dotyczące terażniejszości, przeszłości, przyszłości), oraz WSECHMOGĄCYM^o (hebr. *Schaddai*), w ten sposób pierwszy raz objawił się on Abrahamowi (1. Mojż. 17). To są trzy bardzo znaczące imiona Boga w Starym Testamencie.

Teraz Jan rozpoczyna opis wizji, o których wcześniej wspominał będąc na zesłaniu na wyspie Patmos – jest to mała wyspa na morzu Egejskim. Miał on opisać w księdze wszystko to, co widział i wysłać do siedmiu zgromadzeń Azji Mniejszej. Kiedy się odwrócił zobaczył sędziego, który miał wykonywać sądy opisane w tej księdze. Sędzia stał w środku otoczony siedmioma złotymi świecznikami – obraz Zgromadzeń w Azji Mniejszej.

Cechy Chrystusa - Sędziego opisane są w wierszach 13 - 16.

1	Podobny do Syna^o Człowieczego : Będąc Synem Człowieczym i właścicielem całego wszechświata, będzie mógł go osądzić (Ps. 8). Bóg wykonuje swoje sądy przez Niego - Człowieka (Jana 5,27; Dz. 17,31).
2	„Odziany w szatę długą aż do stóp “: jest to odzienie kapłańskie; najwyższy kapłan między innymi oczyszczał świecznik i przygotowywał kadzidło (2. Mojż. 30,7.8).
3	„Na piersi opasany był złotym pasem “; Boża chwała i sprawiedliwość Chrystusa w Jego działaniu na ziemi, w przyszłości Jego działanie w roli sędziego.
4	Jego głowa i włosy lśniące jak śnieżnobiała wełna : Obraz czystości. Kolor „biały“ występuje w Objawieniu 15 razy. Biały włos jest obrazem powagi i godności.
5	Jego oczy^o jak płomień ognisty : przejmujący widok Chrystusa odpowiadający Bożej świętości; nic się przed Nim nie ukryje; On wszystko widzi i sądzi według Bożej świętości. (por. Ps. 11,4).
6	Jego nogi podobne do lśniącego mosiądzu , rozżarzonego w piecu: symbol sprawiedliwości, która wytrzyma próbę ognia. Jako człowiek był On wypróbowany w ogniu sądu.
7	Jego głos jak szum wielu wód: Jego majestatyczna mowa (por. Ps. 29,3–9 – siedem razy użyte wyrażenie głos Pana ; czytaj także Ps. 93,4).
8	On ma w swojej ręce siedem gwiazd^o : prawica jest obrazem siły. Gwiazdy są siedmioma aniołami siedmiu zborów (w. 20). Gwiazdy rozprzestrzeniają niebiańskie światło.
9	Z Jego ust wychodzi ostry, obosieczny miecz^o : osąd Pana jest zgodny ze Słowem Bożym (Hebr. 4,12; Efez. 6,17); Słowo będzie sądziło ludzi (Jana 12,48; por. Obj. 19,13.15).
10	Jego oblicze^o jaśniało jak słońce^o w pełnym swoim blasku: najwyższy autorytet chwały Chrystusa jako sędziego (Mal. 3,20; Mat. 17,2; por. Obj. 20,11).

Kiedy Jan zobaczył Pana Jezusa, upadł do Jego stóp jak nieżywy. Podczas życia na ziemi poznał Go jako kogoś zupełnie innego. On podnosi Jana, przedstawia się jako Zmartwychwstały i nazywa siebie Panem śmierci i hadesu. Następnie mówi do niego, aby zapisał wszystko to, „co widział, co jest i co ma nastąpić”. Wiersz 19 przedstawia więc trzy części objawienia (patrz dodatek 2: przegląd księgi objawienia). Tajemnica gwiazd, świeczników oraz aniołów - patrz słowniczek umieszczony na końcu tej książki.

Rozdział 2 i 3

Przejdźmy teraz do siedmiu listów – które nazywa się także orędziami – skierowanych do siedmiu zgromadzeń Azji Mniejszej (Obj. 1,4). One nie tylko przedstawiają ówczesne fakty historyczne, ale mają też prorocze znaczenie. Przedstawiona jest w nich historia chrześcijańskich kościołów na ziemi obejmująca 2000 lat. Niektórzy biblijni wykładowcy kwestionują prorocze znaczenie tych dwóch rozdziałów, jednak ja uważam że jest ono prawdziwe. Chciałbym przedstawić siedem argumentów, które to potwierdzają:

1. W rozdziale 1,3 jest mowa o prorocztwie i ono dotyczy całej Księgi Objawienia.
2. W rozdziale 1,19 wyrażenie „co jest” odnosi się do czasów chrześcijaństwa.
3. Siedem listów tworzy pewną całość. (por. 7 świąt Pana w 3. Mojz. 23 i 7 podobieństw Ewangelii Mateusza 13; więc obydwie rozdziały mają także prorocze znaczenie).
4. Na końcu każdego orędzia czytamy często: „kto ma uszy, niech słuca, co Duch mówi do Zborów”, więc zawarta w nich treść odnosi się do wszystkich wierzących, wszystkich czasów.
5. W ostatnich czterech orędziach znajdujemy wskazówki dotyczące przyjścia Pana Jezusa; Te typy kościołów pozostaną aż do Jego przyjścia.
6. W rozdziale 3,10 czytamy o „godzinie próby”, która przyjdzie na całą ziemię.
7. W treści listów zauważamy wiele odniesień do historii kościoła.

Siedem listów do siedmiu Zgromadzeń

	Zbór	Rozdział	Znaczenie nazwy	Okres w historii Kościoła	Opis Chrystusa (por. rozdz. 1 1)	Charakterystyka Kościołów
1	Efez	2,1–7	Miasto pożądania (radość dla Boga)	Początek Kościoła; początek upadku (30-100 r.)	7 gwiazd w Jego prawicy, chodzący pomiędzy 7 świecznikami	Pierwsze odstępowanie; porzucenie pierwszej miłości
2	Smyrna	2,8–11	Mirra (zapach przez cierpienia)	Okres prześladowań Kościoła (100–300 r.)	Pierwszy i ostatni, który umarł, ale ożył	Pan doświadcza Kościół; szatan objawia się jako ryczący lew
3	Pergamon	2,12–17	Twierdza (tam, gdzie mieszka szatan)	Czas chrystianizacji Zachodu za czasów Konstantyna Wielkiego (300–600 r.)	Ten, który ma ostry, miecz obosieczny	Szatan jako anioł światłości; Kościół znajduje się pod ochroną świata
4	Tiatyra	2,18–29	Brama ofiary, lub: ja zniszczę	Okres Kościoła Rzymsko-katolickiego, papieństwo w średniowieczu (600–1500 r.) ² – początek za pontyfikatu Grzegorza I. Wielkiego (papież od 590–604 r.) ³	Syn Boży, który ma oczy jak płomień ognia, nogi podobne do mosiądzu	Kościół panuje nad światem
5	Sardes	3,1–6	Ten, który pozostał	Czas protestantyzmu i pietyzmu (1500–1750 r.)	Ten, który ma 7 Duchów Bożych i 7 gwiazd	Resztki z Tiatyry, kościół Rzymsko - Katolicki
6	Filadelfia	3,7–13	Miłość braterska	Okres szczególnego przebudzenia (1750–1900 r.)	Święty i Prawdziwy, mający klucze Dawida	Odlączenie resztki zarówno od Tiatyry jak i od Sardes
7	Loadycea	3,14–22	Prawo ludu lub rządy narodów	Chrześcijańskie świadectwo w fazie końcowej (1900 – przyjścia Chrystusa)	Amen, wierny i prawdziwy Świadek, początek Bożego stworzenia	Światło Filadelfii zostanie odrzucone lub będzie znowu utracone

Szczegóły listów.

Orędzie do Zboru w Efezie (Rozdz. . 2,1–7)

1. Pan trzyma 7 gwiazd w swojej prawicy i przechadza się pomiędzy siedmioma złotymi świecznikami (w. 1).
2. On dokonuje oceny zboru wskazując na początku cechy dodatnie: uczynki, pracę, wytrwałość, oddzielenie się od złego i od tych, którzy podawali się za apostołów (w. 2.3).
3. Gani zbór z powodu opuszczenia pierwszej miłości wzywając do pokuty i upamiętania oraz powrotu do początkowych uczynków (w. 4.5a).

² Jeśli chodzi o powyższe okresy czasu, powstrzymujemy się od tego aby twierdzić, że cztery ostatnie kościoły będą istnieć aż do przyjścia Jezusa, chociaż Jego przyjście jest zapowiedziane w tych czterech listach.

³ Papież Grzegorz I Wielki jako pierwszy rozpoczął administrowanie rozległymi ziemiami papieskimi, co stworzyło podwaliny do powstania późniejszego państwa papieskiego. On jest uważany za pierwszego papieża, który faktycznie rządził całym ówczesnym kościołem. Po upadku Cesarstwa Rzymskiego trwała walka o dominację między papieżami a cesarzami niemieckimi. W XII wieku papież Innocenty III. (1198–1216) objął absolutną władzę nad całą Europą. Nikt nie mógł być władcą państwa bez jego zgody.

4. Jeśli Zbór się nie upamięta nastąpi sąd – Pan wyraża uznanie, że wierzący nienawidzą uczynków nikolaitów (w. 5b.6).
5. Wezwanie do słuchania Słowa Bożego i obietnica dla zwycięzcy (w. 7).

Pan osobiście sprawdza stan zgromadzenia, które sobie nabył. On najpierw wyraża swoje uznanie dla jego uczynków, trudu oraz wytrwałości. Również oddzielenie się od złego jak i fałszywych apostołów^o miało miejsce w tym zgromadzeniu. Zbór ten był gotowy nieustannie cierpieć dla Chrystusa. Oglądamy tutaj świeżość Zgromadzenia Bożego w pierwszym stuleciu, kiedy żyli jeszcze apostołowie. Jednak już w tamtym okresie pojawiły się symptomy upadku. Pan karci wierzących, ponieważ pozbawili Go pierwszego miejsca w swoich sercach – ich pierwsza miłość oziębła, tzn. nie miała ona przystępującego jej priorytetu w ich sercach.

Pan nazywa ten stan upadkiem i wzywa wierzących do upamiętania (wierzący powinni pokutować^o w momencie odstępstwa od Słowa Bożego! – por. 2,16. 21;3 3.19). Dzisiaj wiemy, że chrześcijaństwo nigdy nie wróciło do swego pierwotnego stanu. Dlatego Pan wykonuje sąd: On usuwa świecznik^o w Efezie, to znaczy zbór w tym mieście przestaje istnieć. Słyszymy jednak słowa pochwały, za to, że nienawidzili oni uczynków nikolaitów^o.

Po ogólnym wezwaniu do słuchania tego, co Duch mówi do Zborów (słowa te dotyczą wszystkich wierzących, wszystkich czasów), Pan składa obietnice dla każdego, kto pomimo upadku chrześcijaństwa, przezycięży zło, przyjmie do serca pouczenia i konsekwentnie je wypełni, by znów powrócić do pierwszej miłości. Jest to możliwe w każdym okresie czasu, jeżeli wierzący żyje w bojaźni Bożej i naśladuje Pana, pomimo tego, że wszyscy inni żyją w niewierności. Czy Pan nie zapisał tych proroczych słów w tym celu, by Jego lud zauważył odstępstwo, wyznał je i się nawrócić?

Zapłatą dla zwycięzcy będzie możliwość spożywania owocu z „drzewa żywota”, które jest w rajcu Bożym. Drzewem tym jest sam Pan, a rajem Bożym jest miejsce radości i niezmaconej społeczności z Nim.

Orędzie do Smyrny (rozdz. 2,8 -11).

1. Pan Jezus przedstawia się jako pierwszy i ostatni, jako Ten, który umarł i zmartwychwstał (w. 8).
2. On wie o ucisku i cierpieniach swoich umiłowanych. Oni bardzo zubożeli materialnie, lecz duchowo pozostali bogaci. On wie o bluźnierstwach, które wypowiadali przeciwko nim Żydzi (w. 9).
3. Wierzący są wzywani, aby się nie lękać; diabeł wykorzystuje ludzi do prześladowania wierzących; oni są doświadczani i wychowywani przez Boga. Ta sytuacja trwa ograniczony czas. Wszyscy męczennicy otrzymają koronę życia (w. 10).
4. Wyzwanie do słuchania Słowa i obietnica dla zwycięzcy (w. 11).

To orędzie jest najkrótsze i nie zawiera, tak jak w przypadku orędzia do Filadelfii, żadnej nagany. Smyrna obrazuje okres kościoła z okresu 2 i 3 stulecia – okres prześladowań. Efez porzucił pierwszą miłość i ogólnie chrześcijaństwo jako całość nie wróciło jeź do tego stanu. Tym ciężko doświadczonym wierzącym Pan przedstawia się jako Pierwszy i ostatni, nie mający początku, ani końca. O tym wiedział już Hiob, kiedy zawołał: że Jego Odkupiciel żyje i będzie ostatnim, który stanie na ziemi (Job 19,25). Imiona Pierwszy i Ostatni są związane z Jego wiecznym Bóstwem. On sam umarł jako Człowiek i powrócił do życia. To On kierował doświadczaniami w Smyrnie; nie tylko na to pozwolił, ale nimi kierował (Amos 3, 6). W czasach Smyrny wielu oddało życie dla Pana.⁴ On przeżył kiedyś to samo i w przyszłości także wskrzesi tych, którzy zostali zabici. Jakąż pociechą dla wierzących w tamtych czasach, było mieć takiego Pana.

Nikt nie znał ich utrapień i prześladowań tak dobrze, jak On; nikt nie mógł im współczuć, ponieważ nikt nie doświadczył takiej udręki jak On. On odczuwał ich ubóstwo - sam z ich powodu stał się

⁴ Szacuje się, że w 2 stuleciu milion ludzi zginęło śmiercią męczeńską.

ubogim (2 Kor. 8,9). Pomimo niedostatku dóbr materialnych posiadali wielkie bogactwo duchowe. Czyż wszystkie skarby mądrości i wiedzy nie są ukryte w Panu Jezusie (Kol. 2, 2-3)? Bluźnierstwa (pomówienia) Żydów były bardzo bolesne dla wierzących. Ci bluźniercy, co do ich pochodzenia, byli Żydami, ale nie Żydami w ścisłym tego słowa znaczeniu: „ale ten jest Żydem, który jest nim wewnątrz” (Rzym. 2,29a). Gdyby byli pobożni, nie oczernialiby i nie zdradzili wierzących. Więc okazali się synagogą (zborem lub wyznawcą) szatana⁵. Możliwe jest również, że kiedy mówimy „Żydz”, musimy pomyśleć o grupie chrześcijan, którzy wprowadzali nauki judaistyczne do wczesnego chrześcijaństwa i chcieli z powrotem wprowadzić pierwszych chrześcijan pod judaizm (por. List do Galacjan, w którym Paweł sprzeciwia się temu śmiertelnemu niebezpieczeństwu).

Za wszelkimi prześladowaniami stoi diabeł^o (gr. diabolos = czyniący pomieszanie), który chce zepsuć dzieło Boga. Ostatecznie jednak może on uczynić tylko to, na co pozwala Bóg, dążący do osiągnięcia swoich celów: „(...) abyście byli poddani próbie”. Sam Pan „siedział kiedyś przy tyglu cierpień” i starał się korygować swój lud, wyeliminować zło (por. 1. Piotra 4,12; Przyp. 17,3). Jakże pocieszająca jest dla wierzących świadomość, że dla tych, którzy kochają Boga, wszystkie rzeczy prowadzą ku dobremu (Rzym. 8,28).

Pan z góry wie, jak długo potrwa próba; tutaj trwa ona 10 dni. Niektórzy wykładowcy Biblijni myślą o 10 wielkich prześladowaniach w II i III wieku, z których ostatnie, za rzymskiego cesarza Dioklecjana (303 do 313 r.), trwały dokładnie 10 lat. Po tym okresie prześladowania ustały (miało to miejsce za panowania rzymskich cesarzy). Pan sam wzywa swoich do wierności, tak jak On sam był Sprawcą i Dokończycielem wiary (Hebr. 12, 2). Końcem wiernego, prowadzącego przez męczeństwo naśladowania, nie jest śmierć, ale zmartwychwstanie, którego obrazem jest korona życia^o.

Nagrodą dla zwycięzcy jest obietnica zachowania go od drugiej śmierci, chociaż poniesie on śmierć fizyczną. Druga śmierć – śmierć wieczna, jest potępieniem, niekończącym się, wiecznym oddzieleniem od Boga. Bóg uchylił od wierzącego wyrok wiecznego potępienia, ponieważ Jezus Chrystus, Syn miłości Bożej, poniósł za niego wyrok śmierci na Golgocie.

Orędzie do Pergamu (rozdz. 2,12–17)

1. Pan ma ostry, obosieczny miecz (w. 12).
2. Wierzący mieszkają tam gdzie jest tron szatana – jednak mocno trzymają się imienia Jezusa i wiary w Niego (w. 13).
3. Niektórzy trzymają się nauki Bileama: powiązania ludu Bożego ze światem (duchowe wszeteczeństwo) i wprowadzanie złych okultystycznych praktyk (bałwochwalstwo) (w. 14).
4. Wprowadzenie nauki nikolaitów (w. 15).
5. Wezwanie do pokuty i obietnica dana zwycięzcy (w. 16.17).

Czas Pergamu rozciąga się od roku 313 aż do roku 600 naszej ery. Pan przedstawia się jako sędzia, osądzając powiązania kościoła ze światem i jest tym, który ma miecz obosieczny. Okres Pergamu rozpoczyna się od czasu, gdy rzymski cesarz Konstantyn Wielki w 313 roku przyjął chrześcijaństwo. Nie wiemy, czy w jego przypadku było to szczerze nawrócenie. Chrześcijaństwo uczynił on religią państwową i zmusił swoich poddanych do jej przyjęcia. Masy niewierzących ludzi oficjalnie stały się chrześcijanami, a rzymski cesarz stał się oficjalną głową kościoła, ale pozostał nadal pogańskim kapłanem - pontifex maximus (jest to dzisiejszy tytuł papieży). Na skutek tego nastąpiło wymieszanie pojęć i nauk chrześcijańskich ze świeckimi. Zainteresowania i cele kościoła coraz bardziej różniły się od tych z czasów pierwszych chrześcijan. Kościół zamieszkał tam, gdzie znajdował się tron szatana^o, tam, gdzie szatan jako książę tego świata okazuje swoją moc.

⁵ W roku 167/168 Polikarp, starszy zboru w Smyrnie został spalony na stosie. Rzekomo Żydz brali udział w jego morderstwie; mówi się, że Żydz pomagali nawet w zbieraniu drewna.

Podczas tego okresu będą wierni świadkowie, którzy nie wyprą się Imienia Pana i wiary w Niego (w Jego Osobę - Boskość i człowieczeństwo). Antypas (to imię oznacza *przeciwko wszystkim*) jest nazywany świadkiem i umrze jako męczennik. Do nich zaliczamy także Augustyna, który żył w latach 354 do 430 i walczył o prawdę jak nikt przed nim. Nawrócił się w roku 386 i przyjął chrzest w 387 roku. Od roku 395 był biskupem Hippo Regius. Ten wierny świadek walczył z donatyzmem⁶ i z innymi pojawiającymi się fałszywymi naukami. Inne fałszywe nauki występujące w okresie Pergamonu to: arianizm⁷, apolinaryzm⁸ i nestorianizm⁹.

Pan gani tych, którzy trzymali się nauki Balaama^o i tych, którzy trzymali się nauki nikolaitów w Pergamie. Po wezwaniu do opamiętania grozi walką - nie z całym Kościołem, ale z tymi, którzy trzymali się tych złych nauk. Wielu interpretatorów postrzega to jako wojny wschodzącego islamu z chorym chrześcijaństwem w VII wieku (nie można przeoczyć także analogii do współczesności).

Jako obietnicę zwycięzca otrzymuje ukrytą mannę, obraz Pana Jezusa, jako pokarm dla ludu Bożego podczas wędrówki przez pustynię. Zwycięzca w Pergamie odmówił spożywania ofiar bożków, więc będzie się "żywił" Chrystusem. Obiecano mu również biały kamyk^o z nowym imieniem..

Orędzie do Tiatry (rozd. 2,18–29)

1. Pan jako Syn Boży - oczy jak płomień ognia, stopy jak lśniąca miedź (w. 18).
2. Rozpoznanie dobra: uczynków, miłości, wiary, służby i wytrwałości (w. 19).
3. Tiatyra toleruje pogańską, bałwochwalczą kobietę Izabel, która nazywa siebie prorokinią; zwodzi wiernych sług Bożych do wszeteczeństwa i spożywania bałwochwalczych ofiar (w. 20).
4. Wezwanie do pokuty (w. 21).
5. W przeciwnym razie nastąpi sąd: choroby, utrapienia dla cudzołożników, zabijanie dzieci i sprawiedliwa kara według dzieł Izabel (w. 22.23).
6. Garstka wiernych zostaje zachowana; niech wierzący zachowują to, co posiadają, aż do przyjścia Pana; pierwsza wzmianka o przyjściu Pana w orędiach (w. 24,25).
7. Obietnica dla zwycięzców (w. 26–28).
8. Wezwanie do słuchania (w. 29).

Czasy Tiatry to czasy ciemnego średniowiecza od około 600 do 1500 roku, kiedy Kościół wywierał coraz większe wpływy polityczne w całej Europie. Bezbożne mieszanie się Kościoła ze światem, które rozpoczęło się w Pergamie, trwało nadal. Jeśli kościół w Pergamie znajdował się pod ochroną władzy świeckiej, to teraz w Tiatyrze sprawował władzę nad światem. W niczym nie można już było widzieć niebiańskiego powołania kościoła.

⁶ Donatyści głosili sprzeciw wobec ponownego włączenia do Kościoła apostatów, którzy zaparli się wiary wiary chrześcijańskiej.

⁷ Arianizm negował Boskość Jezusa; jest on zgniłym owocem gnostycyzmu, połączeniem nauki chrześcijańskiej z żydowską i grecką filozofią. Arius był prezbiterem a później biskupem Aleksandrii (żył w latach 280 do 336). Chociaż Konstantyn był arianinem, bronił ojca greckiego kościoła Atanazego (żył w latach 295 do 373) podczas 1 konsylium w roku 325 w Nicei dot. Równości Chrystusa i Boga.

⁸ Apollinaryzm zaprzeczał człowieczeństwu Chrystusa. Apollinary był biskupem Laodycei († ok. 390) i walczył z arianizmem. Nauczał, że Syn Boży był zjednoczony w Chrystusie z ludzkim ciałem, które było ożywione, ale pozbawione duszy

⁹ Nestorianizm uczynił Pana dwoma osobami. Nestoriusz był prezbiterem w Antiochii, od 428 patriarchy Konstantynopola. Nauczał, że natura boska i ludzka są oddzielone w Chrystusie.

Pan przedstawia się tutaj jako Syn Boży, a nie jako Syn Marii, której cześć coraz bardziej wypiera cześć Chrystusa. Kościół jest zbudowany tylko na Nim jako Synu żywego Boga, a nie na Piotrze, którego uznawano pierwszym papieżem. Pan ceni uczynki, miłość, wiarę, służbę i wytrwałość. W średniowieczu było wielu oddanych wierzących, takich jak między innymi waldensi, albigensi, lollardowie, a wreszcie bracia czescy, później także w późnym średniowieczu. Następnie Pan karci za tolerowanie Izabel (historyczna Izabel była niegodziwą żoną Achaba - I i II Króla). Prorokowała, nauczała i prowadziła do rozpusty i bałwochwalstwa. Na początku tego czasu rozwinęły się istotne punkty teologii katolickiej, takie jak 7 sakramentów „niezbędnych do zbawienia” (chrzest, Wieczerza Pańska - komunia, pokuta, ostatnie namaszczenie, święcenia kapłańskie, małżeństwo), a następnie doktryna transsubstancjacja (przeistoczenie - przemiana chleba i wina podczas Wieczerzy Pańskiej w prawdziwe ciało i krew Pana), posługa maryjna (czczenie Maryi jako Matki Bożej), modlitwa do świętych i kult relikwii (tunika księży bez szwów, krucyfiksy z drewna krzyża itp.), czyściec i odpusty (kupowanie odpuszczenia grzechów poprzez pokutę lub pieniądze).

Pan dał Kościołowi czas na pokutę, ale ten czas został zmarnowany. On rzuci Tiatyrę na łożo, tzn. położy na łożu choroby i przyprowadzi królów ziemi, którzy popełnili z nią nierząd, zsyłając tym samym wielki ucisk. Jest to obraz strasznego sądu, który zostanie wykonany na nierządnicy (Obj. 17-18). „Jej dzieci” czyli dzieci Izabel, to ludzie, którzy swoją pozycję zawdzięczają zepsutemu systemowi; ich wszystkich czeka sąd. Niemniej jednak, ostatecznie, każdy jest oceniany indywidualnie na podstawie swoich uczynków.

Widzimy tu wierną resztkę; po raz pierwszy wyłania się grupa wiernych ludzi. Pan zachęca ich, aby trzymali się tego, w co wierzą, aż do Jego przyjścia. Zwycięzca jest zapewniany, że będzie rządził narodami, które Tiatyra sobie nieprawnie przywłaszczyła. Wersety 26 i 27 nawiązują do Psalmu 2, 8,9 i odnoszą się do panowania Mesjasza w Królestwie Pokoju; dodatkowo zdobywca otrzymuje gwiazdę poranną°.

Orędzie do Sardes (rozdz. 3,1–6)

1. Pan ma 7 Duchów Bożych i 7 gwiazd; On posiada wszelki autorytet w zborze. Nie widzi niczego godnego pochwały, zgromadzenie jest martwe (w. 1).
2. Odpowiedzialni wierzący powinni czuwać i wzmacniać pozostałych (w. 2).
3. Wezwanie do pokuty, w przeciwnym razie Pan zjawi się jak złodziej (w. 3).
4. Wierna garstka pozostaje w czystości; Pan przyzna się do nich (w. 4).
5. Obietnica dla zwycięzcy (w. 5).
6. Wezwanie do słuchania (w. 6).

List do Sardes (okres kościoła obejmujący lata 1500–1750) dotyczy nie tyle reformacji, która była dziełem Ducha Bożego, ale tego, co było jej następstwem, czyli *protestantyzmu*. Protestantyzm był tym, co ludzie stworzyli z tego Bożego dzieła. Już w początkowym okresie reformacji, duchowe dążenia reformatorów zaczęły się krzyżować z politycznymi interesami niektórych bogatych właścicieli ziemskich. Kiedy w 1555 r. zawarto augsburski pokój religijny, wyznanie władcy okazało się przesądające dla poddanych. Religię określało państwo, co przyniosło fatalne skutki dla dalszego rozwoju chrześcijaństwa.

Pan przedstawia się tutaj jako Ten, który ma 7 Duchów° Bożych, który bada wszystko gruntownie. Siedem gwiazd° w Jego dłoni symbolizują osoby w zborze, odpowiedzialne za jego stan. Są one odpowiedzialne przed samym Panem. On zna uczynki wierzących z Sardes; Jego bezwzględny werdykt brzmi: jesteś martwy, nie masz życia tylko wyznanie; bez względu na to, jak liczne są uczynki, one się nie liczą. Pan zachęca do pokuty° na tle tego, co kiedyś, w czasie reformacji, Sardes usłyszało i otrzymało od Pana. Następnie grozi nagłym sądem.

Również tutaj, w Sardes, istnieje nieskalana resztką; życie wiernych było nienaganne. Można pomyśleć o pietyzmie, o szczerych wierzących, takich jak Paul Gerhardt, Gerhard Tersteegen, Philipp Jakob Spener, August Hermann Francke i Nikolaus Graf von Zinzendorf, wymieniając tylko tych kilku. Białe szaty (czystość i sprawiedliwość) są obiecane jako nagroda. Ta nagroda zostaje im obiecana dwukrotnie (w. 4 i 5), również to, że ich imiona nie zostaną wymazane z księgi życia°. Ich imiona często były usuwane z kościelnych rejestrów, ale w świecie niebiańskim Pan się do nich przyzna, nie będzie się ich wstydić.

Orędzie do Filadelfii (rozdz. 3,7–13)

1. Pan jako Święty i Prawdziwy, który otwiera i zamyka (w. 7).
2. On zna uczynki; z powodu małej siły wierzących daje im otwarte drzwi, których nikt nie może zamknąć. Wierzący zachowali Słowo i nie zaparli się Jego imienia (w. 8).
3. On zmusi ludzi z synagogi szatana aby pokłonili się przed nimi (w. 9).
4. On zachowa ich przed nadchodzącymi sądami, ponieważ zachowali słowa „Jego cierpliwości“(BG) (w. 10).
5. Obietnica Jego rychłego przyjścia i wezwanie do zachowania tego, co posiadają (w. 11).
6. Obietnica dla zwycięzcy (w. 12).
7. Wezwanie do słuchania (w. 13).

List do Filadelfii opisuje okres przebudzenia zapoczątkowany mniej więcej w XVIII wieku, kiedy wielu wiernych opuściło kościoły państwowe i po prostu poddało się działaniu Słowa Bożego. List ma wiele podobieństw do listu skierowanego do Smyrny, w którym Pan także niczego nie karci.

Pan przedstawia się tutaj jako Święty i Prawdziwy. Ten Zbór poznał Pana jako Świętego i Prawdziwego; oddzielił się od zła i zaczął dokładnie studiować Słowo Boże. To Pan spowodował, że wierzący przyjęli Go do swoich serc. Pozytywny charakter Zboru w Filadelfii przedstawiony jest w następujący sposób:

- a) Miłość braterska: nie więcej i nie mniej niż bracia, którzy się miłują i żyją zgodnie razem (por. Ps 133);
- b) mała moc, dlatego Pan otwiera drzwi;
- c) zachowano Słowo: postuszeństwo i miłość do Słowa Bożego - nic nie ujęto ze słowa i nic nie dodano;
- d) nie zaparto się Jego Imienia: uznanie autorytetu Chrystusa we wszystkich dziedzinach życia.

Synagoga Szatana wydaje się być gremium nienawróconych Żydów, którzy podobnie jak w Smyrnie, ostro sprzeciwiali się chrześcijanom, dlatego stali się narzędziami w ręku szatana i niejako jego synagogą. Jak bardzo upadł judaizm, że stał się sługą szatana! Pan, dzięki swojej łasce, wyrwał apostoła Pawła z tej drogi. Ci ludzie pokłonią się przed Filadelfią (por. Izaj. 60,14). W odniesieniu do dzisiejszego chrześcijaństwa jest to kwestia zwykłych wyznawców, którzy stworzyli system religijny oparty na modelu żydowskim. Takie systemy bazują na tradycjach, przepisach i ceremoniach, które szczególnie praktykują nienawróceni ludzie. Udają, że są Żydami, a więc prawdziwym ludem Bożym, prawdziwym kościołem, ale w rzeczywistości tworzą system rządzony przez szatana.

W wersecie 10 zawarta jest specjalna obietnica: Pan zachowa¹⁰ tych wierzących od „godziny próby” ° (godziny pokuszenia). Godzina ta odnosi się do ostatniego tygodnia lat (= 7 lat), opisanego w Księdze

¹⁰ „Przed godziną pokuszenia” (ek tes horas tou peirasmou): Zwolennicy doktryny, że wierzący będą przechodzić przez czas wielkiego ucisku (lub jego część), chcą tłumaczyć przymimek „ek” jako „z”, co jest ogólnie poprawnym tłumaczeniem, ale nie jest sensowne w tym miejscu, gdyż wtedy należałoby się raczej spodziewać przymimka „w” lub „przez”. Jeśli ktoś chce użyć przymimka „z”, to np. „z niebezpieczeństwa”, a lepiej byłoby „przed niebezpieczeństwem”. Porównaj następujące

Daniela 9,24-27, który będzie miał miejsce między pochwyeniem Kościoła a ustanowieniem Królestwa Pokoju¹¹. Powód podany przez Pana jest taki, że zachowali oni słowa „Jego cierpliwości”, ponieważ Pan cierpliwie czeka, aby przyprowadzić ich do domu (por. 2 Tes. 3, 5). Następnie potwierdza, że wkrótce przyjdzie i wezwie ich, lecz oni powinni sumiennie zachowywać to, co otrzymali. W przeciwnym razie utracą obiecaną koronę.

Pan obiecuje zwycięzcy, że uczyni go filarem w świątyni Boga. Będzie na nim wypisane imię jego Boga: Zwycięzca pozna Boga Pana Jezusa jako swojego Ojca. Będzie również na nim zapisana nazwa miasta Bożego, nowego Jeruzalem, które zstąpi z nieba (por. Hebr. 13,14). Wreszcie na tym filarze pojawi się nowe imię Pana Jezusa; wskazuje to na bardzo ścisły związek między zwycięzcą a Panem.

Orędzie do Laodycei (rozd. 3,14–22)

1. Pan nosi imię „Amen”, jest On wiernym i prawdziwym świadkiem i początkiem stworzenia Bożego (w. 14).
2. On rozpoczyna od nagany: Laodycea nie jest ani zimna ani gorąca (w. 15).
3. Zwiastowanie sądu; On wypłuje Laodyceę ze swoich ust (w. 16).
4. Laodycea jest ślepa, uważa się za bogatą i niczego nie chce, a jest uboga, miserna, biedna, ślepa i naga (w. 17).
5. Środek zaradczy: białe szaty i maść dla oczu (w. 18).
6. Pan przekonuje i wychowuje prawdziwych wierzących w tym kościele (w. 19a).
7. Wezwanie do pokuty i zaproszenie niektórych do udziału w wieczerzy (w. 19b,20).
8. Obietnica dla zwycięzcy (w. 21).
9. Wezwanie do słuchania (w. 22).

Historia zboru w Laodycei kończy historię kościoła chrześcijańskiego. Przedstawia sobą niezwykle smutny widok. Ale zanim Pan zwróci się do Laodycei, przedstawia się jako Amen (czyli lojalność, prawda); On jest wypełnieniem wszystkich obietnic (2. Kor. 1,20). Jest także wiernym i prawdziwym świadkiem: gdziekolwiek kościół sprawia zawód jako świadek, On pozostaje wierny (1,5). Jest też początkiem stworzenia Bożego, tzn. początkiem nowego stworzenia, które On powołał do życia i którego pierwszym owocem jest Kościół Boży.

Pan zna dokładnie stan Laodycei: oziębłość, obojętność i letniość, dlatego wypłuje (dosłownie zwymiotuje) takich letnich wyznawców. W Laodycei panuje niewyobrażalna arogancja: wierzący myślą, że stali się bogaci i niczego nie potrzebują, są zadowoleni z siebie samych. Pan nie znajduje tam miejsca dla siebie, stoi na zewnątrz i prosi, aby go przyjęli. W Jego oczach są oni nieszczęśliwi (lub potrzebujący), godni pożałowania, biedni (w znaczeniu duchowym), ślepi (z powodu własnego stanu i niewiedzy dotyczącej Boga) i wreszcie nadzy (nie mogli zakryć nagości szatą swoich urojeń). Nadal jest jednak możliwe uzdrowienie przez Pana. U Niego można za darmo nabyć złoto (Boską chwałę i sprawiedliwość), białe szaty i maść dla oczu (Izaj. 55, 1).

Pomimo ich wielkiego odstępstwa, Pan zwraca się do tych, których kocha. Oni są nowo narodzonymi wierzącymi w tym zborze. Przekonuje ich o grzechu i napomina z miłością. On chce ich uwolnić od zła. Wzywa wszystkich do pokuty°. Jak długo to będzie będzie jeszcze trwało? W Laodycei Pan stoi na zewnątrz. Jednak nadal walczy o jednostki: puka do drzwi serc i prosi o wpuszczenie. Kto usłyszy Jego głos i otwiera drzwi, do tego wchodzi i spożywa z Nim wieczerzę - to ostatnia szansa pojednania się z Panem, zanim zacznie się noc sądu.

Zwycięzcy obiecuje zasiąść wspólnie na tronie; tzn. sprawować rządy. Na koniec prosi o uważne słuchanie. Proroczo kończy się w tym momencie czas łaski.

fragmenty: „...który nas ocalił przed [ek] nadchodzącym gniewem Bożym” (1. Tes 1,10); „...abyś ich zachował od [ek] ztego” (Jana 17,15); „...wstrzymywać się od [ek]” (Dz. Ap. 15,29).

¹¹ Patrz dodatek 3 – Kolejność proroczych wydarzeń

Rozdział 4

1. Niebo otwarte - Jan ma wstąpić do nieba (w. 1).
2. Sędziowski tron w niebie (w. 2.3).
3. 24 starców zasiada na tronach (w. 4).
4. Wokół tronu słychać błyskawice, głosy, grzmoty i widać pochodnie (w. 5).
5. Morze szkliste i cztery żywe postacie (w. 6-8).
6. Żywe postacie (istoty) głoszą świętość Boga i oddają Mu chwałę (w. 9).
7. Starcy upadają i oddają cześć Bogu (w. 10-11).

Rozdziały 4 i 5 pokazują scenę w niebie poprzedzającą sądy. Tutaj znajdujemy przygotowania do ustanowienia Królestwa Chrystusa na ziemi. Rozdziały te dają odpowiedź na pytanie: Kto może osądzić ziemię i wykonać na niej wyrok?

W wniebowstąpieniu Jana możemy widzieć pochwylenie wszystkich prawdziwych wierzących (1.Tes. 4,14-18), które nastąpi pod koniec chrześcijańskiej ery zbawienia, przed zapowiadanyimi sądami (por. 3,10). Jan widział rzeczy, które jeszcze dziś są przyszłością (por. trójdzielny podział Objawienia w rozdz. 1,19). Po pierwsze, widzi tron^o w niebie. To Bóg zasiada na tym tronie, lecz objawiony w Człowieku Jezusie Chrystusie, któremu dał władzę sądenia, jako Synowi Człowieczemu (Jana 5,26.27; Dz. Ap 17,31) i wszelką władzę (Mat. 28,18). Dwa drogie kamienie, jaspis i karneol, mówią o Jego chwale jako Stwórcy (por. 21,10.11). To On sprawuje nad wszystkim rządy i oczyści ziemię przez sąd. Tęcza^o w kolorze szmaragdu ma wskazywać na jego obietnice. Bóg po potopie po raz pierwszy ukazał ludziom tęczę, aby pamiętano o Jego obietnicy, że już nigdy więcej nie zniszczy ziemi potopem (1. Mojż. 9).

24 starców^o jest obrazem wszystkich świętych (w NT wierzący nazwani są świętymi np. 1. Kor. 1,2), którzy żyli na ziemi w momencie pochwylenia i tych, którzy w tym momencie zmartwychwstali - od czasów Adama do Dnia Pięćdziesiąticy oraz od Dnia Pięćdziesiąticy do pochwylenia. Będą oni z Chrystusem sprawować sądy, a następnie z Nim królować, będą kapłanami (białe szaty) i królami (złote korony^o) (por. 1,6; 1. Pio. 2,5.9). Przerazające zjawiska (błyskawice^o, głosy i grzmoty^o) „wychodzą” z tronu Boga. Duch Boży w swym siedmiorakim działaniu jest widziany jako pochodnia (por. rozdz. 1,4); ogień^o jest obrazem trawiącej świętości Boga (Hebr. 12,29), w której Chrystus dokona sądu. Przed tronem Jan widzi szkliste morze^o, które tutaj nie jest zmieszane z ogniem (por. 15,2). Święci przed tronem nie potrzebują już wody oczyszczenia, ponieważ są teraz całkowicie bezgrzeszni.

Następnie Jan widzi cztery postacie „pełne oczu”, mające po 6 skrzydeł^o. Są to cechy aniołów, które jednocześnie symbolizują cechy Boga lub Pana Jezusa:

- Lew (król zwierząt) = siła
- Cielec = wytrzymałość
- Człowiek = duch, zrozumienie
- Orzeł^o = prędkość

Cechy te określają również rodzaj sądów. Żywe postacie czuwają nad świętością Boga, wołając dzień i noc: Święty, święty, święty. Wychwalają Boga jako *Jahwe* (Wiecznego), jako *Elohim* (Boga Stworzyciela) i jako *Schaddai* (Wszchemogącego, por. rozdz. 1,8) oraz jako Tego, który był, który jest i który ma przyjść, jako Tego, który się nie zmienia i jest zawsze taki sam, zarówno w swojej świętości i sprawiedliwości, jak i w swojej miłości i miłosierdziu wobec ludzi. Ostatecznie, sądy służą wybawieniu sprawiedliwych i wprowadzaniu Królestwa Sprawiedliwości i Pokoju. Żywe istoty oddają Bogu chwałę, cześć i dziękczynienie. 24 starców^o przyłącza się do uwielbienia Boga i rzuca swoje korony^o przed tron.

Werset 11 po raz kolejny potwierdza, że to Bóg zasiada na tronie, reprezentowany przez Jezusa Chrystusa. On jest Synem Człowieczym, a zarazem odwiecznym Synem Bożym i Stwórcą (por. Jana 1,1-3; Kol. 1,15; Hebr. 1,3).

Kapitel 5

1. Ten, który siedzi na tronie, ma zapieczętowaną księgę (w. 1).
2. Anioł pyta: kto jest godzien otworzyć księgę? Nikt, ani w niebie, ani na ziemi (w. 2.3).
3. Lew z pokolenia Judy może otworzyć księgę (w. 4.5).
4. On jest Barankiem zabitym; Baranek ma 7 rogów i 7 oczu i otrzymuje księgę (w. 6.7).
5. Żywe postacie i starcy upadają przed Barankiem - starcy mają harfy i kadzidła i śpiewają nową pieśń (w. 8-10).
6. Aniołowie, żywe postacie i starcy wywyższają Baranka (w. 11.12).
7. Wszystkie stworzenia łączą się w uwielbieniu dla Baranka (w. 13.14).

Na tronie zasiada Bóg (rozd. 4), jest On jednak reprezentowany przez Pana Jezusa, który objawił Boga. On jest obrazem Boga (Kol. 1,15). W swojej prawej ręce ma zapieczętowaną księgę^o, zapisaną od wewnątrz i na zewnątrz. Przypomina ona tytuł własności. Pojawia się pytanie: Do kogo należy ziemia? Przez upadek dostała się ona pod panowanie diabła^o, księcia tego świata (Jana 12,31; 14,30; 16,11). Kiedy Pan Jezus dokonał dzieła odkupienia na krzyżu, odkupił ziemię i ludzi. Bóg w swoim planie postanowił, że w Królestwie Pokoju, w Chrystusie, niebo i ziemia będą w całości pod panowaniem jednej Głowy (Efez. 1,10). On sam jest godzien otworzyć księgę i złamać jej 7 pieczęci. Po pytaniu anioła, cała uwaga skupia się na godności Jezusa. Odkupienie ziemi oznacza, że zostanie ona oczyszczona przez sąd, aby nadawała się do przyjęcia błogosławieństw Bożych w Królestwie Pokoju.

Ponieważ nie znaleziono nikogo, kto mógłby otworzyć księgę lub do niej zajrzeć, Jan płacze. Wtedy przychodzi do niego jeden z 24 starców^o, który zna Boże plany i mówi mu, że nie musi płakać, ponieważ jest ktoś, kto pokonał wszelkie przeszkody, wszelki opór ze strony szatana: Lew z pokolenia Judy. Lew jest królem zwierząt, a więc obrazem Pana Jezusa jako Króla królów. W Księdze Rodzaju 49,9.10 znajdujemy pierwsze odniesienie do Niego jako „Lwa z plemienia Judy”. Tam jest On również nazywany Schilo (= przynoszący odpocznienie, wprowadzający pokój). Co więcej, On jest korzeniem^o Dawida. On otworzy księgę, złamie jej pieczęcie i dokończy Boży plan odkupienia ziemi.

Jan widzi Baranka, jakby zabitego, który stoi pośrodku między tronem i czterema postaciami. Baranek^o jest symbolem Pana Jezusa, który był na ziemi człowiekiem, lecz został przez ludzi brutalnie pozbawiony życia. Równocześnie Bóg dał Go jako Baranka, aby zgładził grzech świata (Jana 1,29). Teraz On ma dokonać sądu i przejąć władzę. Tron jest otoczony przez 4 żywe postacie^o i 24 starców^o. Uczestniczą oni w sprawowaniu sądów. Siedem rogów^o jest symbolem wszechmocy Chrystusa jako Króla, a siedmioro oczu symbolem Jego wszechwiedzy. Siedmioro oczu^o wskazuje także na Ducha Świętego, przez którego Pan dokona sądów¹². Potem On przychodzi i bierze księgę z ręki Tego, który siedzi na tronie. Widzimy tu podobieństwo do Księgi Daniela 7,13.14: „I widziałem w widzeniach nocnych: Oto na obłokach niebieskich przyszedł ktoś, podobny do Syna Człowieczego; doszedł do Sędziwego i stawiono Go przed Nim. I dano mu władzę i chwałę, i królestwo, aby mu służyły wszystkie ludy, narody i języki, Jego władza - władzą wieczną, niezmienną, jego królestwo – niezniszczalne“.

W chwili, gdy Baranek bierze księgę, 4 żywe postacie^o i 24 starców^o oddają Mu cześć. Starcy mają harfy i złote czasze^o pełne kadzidła^o. Harfy towarzyszą pieśniom pochwalnym, a kadzidło w złotych

¹² W dniach swego życia na ziemi, Pan za pośrednictwem Ducha Świętego wypędzał zarówno demony (Mat. 12,28), jak i dokonał dzieła odkupienia (Hebr 9,14).

misach jest obrazem modlitw świętych, którzy w tym czasie przebywają na ziemi (por. rozdz. 7). W czasach Starego Testamentu kadzidło było ofiarowywane przez kapłanów. W Psalmie 141,2 Dawid modli się, aby Bóg przyjął jego modlitwę jako kadzidło. Nie chodzi tu o modlitwy samych starców^o dotyczące ich problemów, ale o modlitwy świętych, którzy są na ziemi w czasie sądów. Oni wołają do Boga. W związku z ofiarowaniem kadzidła starcy śpiewają nową pieśń, w której wywyższają Baranka i Jego godność. Śpiewają o Baranku otwierającym pieczęcie, ponieważ został zabity i nabył ludzi dla Boga ze wszystkich narodów i uczynił ich królami i kapłanami, i będą również panować nad ziemią. Starcy nie myślą w tych chwilach o sobie, ale o świętych, którzy są na ziemi i których reprezentują jako kapłani.

Następnie chwala się nasila: Jan słyszy głos wielu aniołów. Nie słyszymy ich śpiewu - śpiew jest przywilejem odkupionych - ale oni wywyższają Baranka, a w szczególności 7 Jego atrybutów: moc, bogactwo, mądrość, siłę, cześć, chwałę i błogosławieństwo. Potem przyłączają się wszystkie stworzenia w niebie i na ziemi: wywyższają Tego, który siedzi na tronie i Baranka i oddają Mu poczwórne uwielbienie: błogosławieństwo, cześć, chwałę i moc, na wieki wieków. Żywe postacie potwierdzają uwielbienie słowem „Amen”, starcy upadają z czcią i oddają pokłon. Słowa uwielbienia nie są wypowiedziane; być może dlatego, że starcy nie potrafią ich odpowiednio dobrać.

Rozdział 6

1. Baranek otwiera kolejne pieczęcie; jedna (tzn. pierwsza) z żywych postaci czterokrotnie woła „chodź” (wiersz 1).
2. Cztery konie z jeźdźcami zjawiają się jeden po drugim: biały, ognisty, kary i szary (w. 2 - 8).
3. Męczennicy stoją obok ołtarza i wołają do Boga o pomstę; muszą oni czekać jeszcze krótki czas, do momentu, kiedy ich bracia i współsłudzy także zginą jako męczennicy (w. 9 - 11).
4. Trzęsienie ziemi oraz znaki na słońcu, księżycu oraz gwiazdach; niebo znika, góry i wyspy zostają poruszone ze swoich miejsc (w. 12 - 14).
5. Panika wśród ludzi ze strachu przed Barankiem i dniem Jego gniewu (w. 15 - 17).

W rozdziale drugim i trzecim mogliśmy oglądać proroctwa dotyczące historii kościoła, a w rozdziałach 4 i 5 tron Boga i Baranka oraz starców^o, a także cztery postacie^o (lub cztery żywe istoty). W rozdziale 6 rozpoczynają się sądy. Sądy pieczęci obejmują okres od pochwylenia kościoła do momentu nastania Królestwa Pokoju¹³.

Baranek otwiera po kolei 7 pieczęci. Tym Barankiem jest Pan Jezus. Oczyszcza On ziemię za pomocą sądów, w których biorą udział cztery postacie^o: w czasie pierwszych czterech sądów „pierwsza żywa postać” woła: „Chodź!” – i wtedy pojawia się jeździec na koniu.

Przy otwarciu **pierwszej pieczęci** zjawia się jeździec na białym koniu^o, który ma w ręce łuk¹⁴ i koronę^o. Kazano mu zwyciężyć (6,1.2). Opis jeźdźca jest bardzo ogólny i nie możemy powiedzieć, kim on jest i w jaki sposób tak łatwo zwycięża. Jego zwycięstwo nie powoduje przelewu krwi. Wielu zastanawia się nad tym, kim miałby być ten jeździec; wiemy na pewno, że nie jest to Chrystus, który pojawia się z nieba później na białym koniu (19,11). Chrystus używa tego zwyciężcę dla osiągnięcia swoich celów.

Po otwarciu drugiej pieczęci

pojawia się jeździec na koniu barwy ognistej (6,3.4). Jeździec ten otrzymał zadanie, aby zakłócać pokój na ziemi, ponadto ma wielki miecz

¹³ Ten czas jest ostatnim tygodniem okresy po 3 ½ roku. W pierwszych oznajmują trąby oraz sądy czas (Obj.
¹⁴ Nie jest to walka wręcz lecz walki

Sądy pieczęci			
	Wiersze	Symbol	Wydarzenie
1	6,1.2	Biały koń	Pojawienie się potężnego władcy, objawiającego moc w pokojowy sposób.
2	6,3.4	Koń barwy ognistej	Zabranie pokoju z ziemi. Rewolucje, walki pomiędzy narodami, anarchia, terror.
3	6,5.6	Czarny koń	Waga, głód. Załamanie gospodarcze, inflacja, brak środków żywnościowych.
4	6,7.8	Siwy koń	Śmierć i hades, głód i dzikie zwierzęta, masowe zgony z powodu głodu i epidemii.
5	6,9–11	Ołtarz	Męczennicy pierwszych 3½ lat wołają o pomstę.
6	6,12–17	Słońce, księżyc, gwiazdy	Załamanie się struktur państwowych.
7	8,1–5	7 aniołów – 7 trąb	Najwyższy kapłan dodaje mocy wszystkim modlitwom

(miecz do zabijania). Jest to czas wojen między narodami, terroryzmu i anarchii. Ludzie zabijają się wzajemnie. Przed nastaniem prawdziwego pokoju będzie czas przerażającej nienawiści.

Po otwarciu **trzeciej pieczęci** pojawia się z kolei jeździec na czarnym koniu^o, w którego rękę będzie waga^o (6,5.6). Kolor czarny jest kolorem śmierci i smutku. Miara pszenicy (około 1,1 litra), będzie tak droga, że chleb pszeniczny będzie kosztował około 100 zł¹⁵, olej i wino będą z jednej strony produktem luksusowym, a z drugiej strony środkiem medycznym (por. Łuk. 10,34). Obydwa produkty będą mogli kupić jedynie bogaci ludzie. Będzie to czas głodu, inflacji i załamania gospodarczego.

Po otwarciu **czwartej pieczęci** zjawia się jeździec na siwym koniu^o (6,7.8). Po raz pierwszy dowiadujemy się że nosi on imię: Śmierć. Za nim idzie piekło (hades)^o, razem otrzymują moc do zniszczenia jednej czwartej ludności ziemi. Jeżeli tę wartość potraktujemy dosłownie, daje nam to liczbę półtora miliarda ludzi. Liczba^o 4 jest liczbą ziemi (4 kierunki świata). Chodzi więc o katastrofy mające światowy zasięg. Śmierć mas ludzkich nastąpi wskutek 4 Bożych sądów: a) zabicia mieczem, b) głodu, c) moru (epidemii), d) dzikich zwierząt; por. 14,21.

Po otwarciu **piątej pieczęci** Jan widzi poniżej ołtarza dusze zabitych wierzących, którzy do tej pory nie zostali wzbudzeni z martwych, którzy zostali zabici z powodu wierności Słowu Bożemu i złożonemu o Bogu świadectwu (greckie martyria 6,9 – 11; później słowo te zaczyna być używane w znaczeniu męczeństwa). Oni wołają donośnym głosem do Boga o pomstę za swoją śmierć (por. Ps. 94,1 - 3; 149,7). W przypadku chrześcijańskich męczenników wołanie o pomstę nigdy nie miało miejsca (por. Dz. Ap. 7,60), jednak w tamtym czasie będzie to zgodne z wolą Boga, gdyż dokona On zemsty na wrogach mieszkających^o na ziemi. Tym męczennikom zostało powiedziane, że muszą oni czekać do momentu śmierci kolejnych, którzy zginą w czasie wielkiego ucisku. Ten krótki czas oczekiwania zakończy się, gdy zostaną oni wzbudzeni z martwych na początku Tysiącletniego Królestwa Pokoju (20,4 - 6).

Po otwarciu 6 pieczęci Jan widzi wielkie trzęsienie ziemi^o (6,12 - 17). Nieprzypadkowo katastrofy te następują od razu po okrzyku wydanym przez męczenników. Słońce^o pociemniało jak czarny wór¹⁶, księżyc^o poczerwieniał jak krew, a gwiazdy^o spadły na ziemię. Wszystko to powinniśmy widzieć jako mowę symboliczną, ponieważ, gdyby choć jedna gwiazda uderzyła o ziemię, zostałaby ona wytrącona ze swojej orbity. W końcu zniknęło niebo jak zwinięty zwój: cały ziemski porządek zostanie zakłócony, góry^o i wyspy^o zostaną poruszone ze swoich miejsc; struktury władzy oraz światowa gospodarka – zburzone.

Wszyscy ludzie – wysocy urzędnicy, bogaci i biedni – będą w ogromnym strachu: ukryją się w jaskiniach i będą wołali do gór i skał, aby ich przykryły. Zauważą oni, że to Baranek – odrzucony kiedyś Król Izraelski – wylewa swój gniew¹⁷ na ziemię i karze wszystkich mieszkańców ziemi. Dzień Jego gniewu rozpocznie się w rozdziale 8, w momencie głosu trąby. Jednak wcześniej, w rozdziale 7 widzimy łaskawe postępowanie Boga z ludźmi. On wyratuje ich w tym ciemnym okresie ludzkiej historii.

Rozdział 7

1. Czterej aniołowie na czterech krańcach ziemi powstrzymują cztery wiatry, aby nie wiały na ziemię ani na morze, ani na drzewa. Anioł wstępujący od wschodu słońca woła do tych czterech aniołów, aby czekali aż do momentu zapieczętowania Bożych sług (w. 1 - 3).
2. Zapieczętowanie 144000 z narodu izraelskiego (w. 4 - 8).
3. Wielki tłum ze wszystkich narodów stoi przed tronem i Barankiem (w. 9 - 12).
4. Anioł wyjaśnia Janowi, że wielki tłum pochodzi z wielkiego ucisku (w. 13 - 15).
5. Baranek będzie pasł i prowadził tych ludzi do spokojnych wód; Bóg otrze wszelką łzę z ich oczu (w. 16.17).

¹⁵ Obliczenia te dokonane są, na podstawie jednodniowego zarobku równego jednemu denarowi; przy płacy minimalnej miesięcznej 1920 zł - dane z roku 2021 - to około 140 zł za chleb pszeniczny, a za chleb jęczmienny 1/3 z tej ceny.

¹⁶ Worki szyto w tamtym czasie z czarnej koziej sierści.

¹⁷ Wierzący będą zachowani przed tym gniewem (1 Tes. 1,9.10). Miejsce z 1. Listu do Tesaloniczan jest znaczącą wskazówką na zabranie wierzących przed nastaniem sądów.

Rozdział 6 kończy się pełnym strachem oczekiwaniem na sąd. Siódmy rozdział pokazuje, którzy ludzie doczekają końca tego okresu czasu. Sądy wielkiego ucisku nie mogą się rozpocząć tak długo, jak długo będą powstrzymywani 4 aniołowie, mający moc nad czterema wiatrami ziemi°. Następnie Jan widzi innego anioła° wstępującego od wschodu słońca; wielu biblistów widzi w nim Pana Jezusa (por. 8,3; 10,1). Jest o nim napisane, że posiada pieczęć żywego Boga. Pieczętuje nią bogobojnych Żydów – nazwanych tutaj sługami° *Boga* – pochodzących z różnych plemion. Do tego momentu 4 aniołowie nie dopuszczają do zniszczenia ziemi, morza° i drzew°.

W następnych wersetach (w. 4 - 8) czytamy o liczbie zapieczętowanych z Izraela: 144000 – z każdego plemienia 12000. Myślę, że ta liczba jest symboliczna.¹⁸ W tym wyliczeniu brakuje plemienia Efraima i Dana; jednak jest uwzględniony ród Józefa. Efraim i Dan są pokoleniami, które bardzo mocno były związane z bałwochwalstwem (Ez. 4,17; 12,15; Sędz. 18). Nie oznacza to jednak, że w Królestwie Pokoju nie będzie Tanitów i Efraimitów; ich dziedzictwo jest przedstawione w księdze Ezechiela w rozdziale 48. W czasie sądów Bóg zachowa ze swojego ziemskiego narodu przedstawicieli z każdego plemienia; będzie to Jego wielka łaska. Uratowani będą reprezentować cały naród: „... i tak będzie zbawiony cały Izrael” (Rzym. 11,26).

Uratowani ludzie będą pochodzili nie tylko z narodu izraelskiego, ale ze wszystkich narodów, plemion, ludów i języków. Ich liczba będzie tak duża, że nikt nie będzie w stanie ich zliczyć (w. 9 - 17). Chociaż ci ludzie są na ziemi, oglądamy ich jakby byli w niebie przed tronem Boga i Baranka. Ubrani są w białe szaty°, tak samo, jak męczennicy z rozdziału 6,11. Szaty te wyprali we krwi Baranka. Ich sprawiedliwość ma źródło w dziele odkupienia Jezusa Chrystusa. W swoich rękach trzymają palmy będące symbolem zwycięstwa, gdyż przeciwstawili się straszynym kłamstwom zwierzęcia (Obj. 13) i pozostali wierni Bogu i Barankowi.

Donośnym głosem wystawiają Boga i Baranka za ich ratunek (w. 10). Bóg wybrał ich od założenia świata, aby odziedziczyli królestwo: „Wtedy król powie tym po swojej prawicy: Pójdźcie, błogosławieni Ojca mego, odziedziczcie królestwo, przygotowane dla was od założenia świata”¹⁹ (Mat. 25,34). Również tych ludzi Bóg wybrał w swojej suwerennej łasce, również dla nich Baranek umarł na krzyżu i przelał za nich swoją krew.

Jest to bardzo uroczysty moment, kiedy to wielkie zgromadzenie wystawia Boga i Baranka za swoje wykupienie (w. 10 - 12). To uwielbienie ma miejsce w obecności aniołów, starców° i czterech postaci°. W obliczu tego, co słyszą, padają na ziemię i uwielbiają Boga. Słowem „amen” potwierdzają uwielbienie Boga i kontynuują je padając przed tronem i mówiąc: błogosławieństwo, chwała, mądrość, dziękczynienie, cześć, moc i siła.²⁰ Te cechy przypisują oni Bogu po całą wieczność i kończą słowem „amen”.

Jeden ze starców kieruje uwagę Jana na ludzi, którzy tworzą ten wielki tłum, ubranych w białe szaty i pyta go, czy on wie, kim są i skąd przychodzą. Następnie Jan otrzymuje ich szczegółowy opis:

¹⁸ Świadkowie Jehowy fałszują ten wiersz i nie tylko to miejsce – ku ich własnej zgubie – twierdząc, że jest to szczególna, elitarna grupa z ich grona.

¹⁹ Oni nie należą do tych, którzy byli wybrani „przed założeniem świata”. Dotyczy to jedynie wierzących, którzy należą do Kościoła, posiadających niebiański dział (Jana 17,24; Efez. 1,4); w domu Ojca będą tylko wierzący należący do Kościoła (Jana 14,1 - 3).

²⁰ Są to te same wyrażenia (oprócz słowa *bogactwo* zamienionego na dziękczynienie), które znajdujemy w Obj. 5,12.

1. Oni przychodzą z wielkiego ucisku.
2. Oni wyprali swoje szaty^o i wybielili je we krwi Baranka.
3. Oni stoją przed Bogiem, który siedzi na tronie^o.
4. Oni służą Bogu w dzień i w nocy – w Jego świątyni^o.
5. Bóg ośłania ich sobą jak namiotem (por. UBG).
6. Oni już nigdy nie będą łaknąć i pragnąć.
7. Nie porazi ich słońce ani nie wycieńczy upał.
8. Baranek, który jest pośród tronu, będzie ich pasł i prowadził do źródeł żywych wód.
9. Bóg otrze wszelką łzę z ich oczu.

Chociaż rozdział 7 obejmuje czas pomiędzy 3½ rocznym okresem ucisku po pochwyceniu i początkiem wielkiego ucisku, w tłumie tym widzimy ludzi, którzy pozostaną przy życiu na końcu tego okresu. Po raz kolejny okaże się więc Boża łaska, która w tym czasie zachowała ludzi przy życiu. Gdyby okres wielkiego ucisku trwał dłużej niż 3 ½ roku, nie ocalałoby żadne ciało – tak jak powiedział Pan Jezus w Mateusza 24,22.

Tak więc w tym rozdziale oglądamy 144000 zapieczętowanych z Izraela i wielki tłum pochodzący z narodów. Oni przeżyli niewyobrażalne cierpienia. Trwające sądy i głoszona Ewangelia Królestwa (Mat. 24,14) spowodowały, że uznali się zgubionymi grzesznikami i przez wiarę znaleźli schronienie w Baranku. Poznali przebaczącą Bożą łaskę i usprawiedliwienie przez krew Jezusa. To pozwala im stanąć przed Bogiem siedzącym na tronie. Któż inny mógłby to uczynić, jeśli nie ludzie, którzy znaleźli pokój i ukojenie w swoich sercach? Tron, który widzimy w objawieniu jest symbolem sądów jak i rządów. Chrystus będzie tym rządzącym i sądzącym.

Uratowani ludzie służą Bogu w świątyni w każdym czasie. Chociaż nie należą oni do Kościoła, służą Bogu jako kapłani. Znajdują się na ziemi, chociaż ma się wrażenie, jakby byli w niebie. Na podstawie dzieła wykupienia przebywają na ziemi w Bożej obecności. Widzimy więc różnicę pomiędzy nimi i Oblubienicą.

Ci ludzie cierpieli głód i pragnienie. Wcześniej wielu z nich umarło z powodu głodu (por. 6,7. 8). Słońce i upał są symbolem ognia wielkiego ucisku, przypominające piec, do którego byli wrzuceni przyjaciele Daniela (Dan. 3). Ci uratowani ludzie znaleźli schronienie u Boga, który „rozwinął nad nimi swój namiot”. Jakże było to dla nich zbawienne. Jak słodka radość po czasie wielkich cierpień. Teraz Baranek – Dobry Pasterz zajął się nimi – Ten, który jest w centrum Bożych rządów – prowadzi ich do źródeł żywych wód i zielonych łąk (por. Psalm 23,2).

Bóg nie pozwolił na to, aby ktoś inny usunął ślady cierpienia i smutku z ich twarzy. Jakież obraz Bożej łagodności, z którą On przyjął tych ludzi po ich ciężkich przeżyciach! Bóg osobiście ich pocieszy tak, jak robi to matka (Izaj. 66,13). To samo czytamy o Bogu w Obj. 21,4, kiedy po stworzeniu nowego nieba i nowej ziemi otrze ludziom łzy z ich oczu.

Kapitel 8

1. Otwarcie siódmej pieczęci; milczenie w niebie – siedmiu aniołów otrzymuje 7 trąb (w. 1.2).
2. Inny anioł wzmacnia modlitwy świętych; następnie wypełnia kadzielnicę ogniem z ołtarza i rzuca ją na ziemię (w. 3 – 5).
3. Czterej aniołowie trąbią jeden po drugim (w. 6 - 12).
4. Orzeł leci środkiem nieba i ostrzega o następnych trzech sądach trąb wypowiadając trzykrotne „biada” nad mieszkańcami ziemi (w. 13).

Pierwsze z sześciu pieczęci zostało otwartych w 6 rozdziale. Teraz po rozdziale 7, który był wtrąceniem umieszczonym pomiędzy kolejnymi sądami, otwarta zostaje siódma pieczęć związana z rozpoczęciem siedmiu sądów na sygnał 7 trąb. W niebie nastaje milczenie na około pół godziny. Jest to cisza przed sądami, które mają nadejść. Sądy te będą straszne. Rozpocznie się okres jakiego jeszcze nigdy nie było na Ziemi: czas wielkiego ucisku. por. Mat. 24,15 - 22).

Jan widzi siedmiu aniołów, którym dano siedem trąb°. Pomiedzy poprzednimi sądami i obecnymi istnieje ściśły związek, ponieważ sądy trąb pochodzą z sądów pieczęci. Jeśli opatrność Boża towarzyszyła ludziom w czasie sądów pieczęci, to będą oni uważnie słuchać głosu Bożego wyrażonego przez sądy trąb - nie można będzie go nie usłyszeć.

Zanim rozlegną się trąby aniołów, pojawia się inny anioł°, który wykonuje służbę najwyższego kapłana przy ołtarzu ciałopalnym²¹, z tego powodu możemy wysnuć wniosek, że anioł ten wskazuje na Chrystusa Najwyższego Kapłana²² On ma kadzielnicę° i dostateczną ilość kadzidła, aby dodać siły modlitwom świętych, które są wznoszone z ziemi w czasie wielkiego ucisku (por. 13,7-10). Dym z kadzideł wzniósł się ze złotego ołtarza° wraz z modlitwami świętych do Boga. W końcu anioł napełnił kadzielnicę ogniem i rzucił ją na ziemię. Wtedy nastąpiły grzmoty°, błyskawice° oraz trzęsienia ziemi°. Pan rozpoczyna swoje sądy (Jana 5,27; Dz. Ap. 17,31). Przed tymi sądami Pan wstawia się więc za świętymi na ziemi. Przez to staje się jasne, że sądy są odpowiedzią na modlitwie świętych.

Przegląd sądów trąb

	Rozdział	Rodzaj sądu
1	8,7	Grad i ogień zmieszane z krwią zostają zrzucone na ziemię – 1/3 część ziemi, drzewa oraz trawa zostają spalone.
2	8,8.9	Płonąca góra wpada do morza – 1/3 morza zamieniła się w krew – 1/3 okrętów ulega zniszczeniu.
3	8,10.11	Płonąca gwiazda o nazwie piołun spada na 1/3 część rzek i źródeł wód – 1/3 wód staje się gorzka. Z tego powodu umiera wielu ludzi.
4	8,12	1/3 ciał niebieskich ulega zaćmieniu, również 1/3 część dnia i nocy.
5	9,1-11	Nie zapieczętowani ludzie (= bezbożni Żydzi) będą dręczeni przez króla z północy (Asyrii).
6	9,12-21	Niszczące wpływy ze wschodu – 1/3 część ludzi zostaje zabita.
7	11,15-18	Gniew Boży i panowanie Chrystusa.

Pierwsze 4 sądy trąby tworzą całość i dotyczą ziemi, morza, rzek, źródeł wód i w końcu nieba. 2/3 ziemi nie zostanie dotknięte tymi sądami. Dlaczego jest mowa o jednej trzeciej° części ziemi? Liczba° 3 Jest w Biblii

liczbą objawienia. Można więc wnioskować o tej części ziemi, w której Bóg objawił się w specjalny sposób. Jest to obszar krajów zachodnich, gdzie niestety, znajduje się upadłe chrześcijaństwo.

Przy **pierwszej trąbie** na ziemię został wrzucony grad° i ogień, zmieszany z krwią. Podczas siódmej plagi egipskiej również widzimy grad, zmieszany z ogniem (2. Moj. 9,22 - 26). Ogniem tym są błyskawice°, które towarzyszą gradowi. Krew, jest obrazem śmierci, którą sprawia sąd. Zostają zniszczone 1/3 część° ziemi, drzewa° oraz cała trawa°.

²¹ Jeżeli w Biblii słowo ołtarz występuje samodzielnie, to chodzi zawsze o ołtarz ciałopalny

²² Już w Starym Testamencie jest on nazywany Aniołem Pańskim, albo aniołem Przymierza (Mal. 3,1). Nie jest więc to rzeczą nadzwyczajną, jeśli oglądamy Pana jako anioła. – Aron jest także obrazem na Pana Jezusa jako Najwyższego Kapłana, jak to oglądamy w liście do Hebrajczyków.

Przy **drugiej trąbie** ziejąca ogniem wielka góra^o zostaje wrzucona do morza. Ta góra jest symbolem światowego mocarstwa (por. Jer. 51,25)²³, które utonie w chaosie (por. Egipt w Izaj. 19,5-10). Upadek takiego mocarstwa będzie miało wielki wpływ na światową gospodarkę.

Przy **trzeciej trąbie** z nieba spada ogromna gwiazda. W tym wypadku może chodzić o znaczącą osobowość politycznego lub religijnego świata. Ten upadek ma katastrofalne skutki dla wielu ludzi, którzy poniosą śmierć. Gorzkość piotunu jest wskazówką na skutki odwrócenia się od Boga (5. Moj. 29,18).

Przy **czwartej trąbie** ugodzona została 1/3 część słońca, księżycy i gwiazd. Władcy pozachrześcijańskich państw zachodu (wielcy, średni, mali), zostaną uderzeni. W miejscu danego kiedyś przez Boga światła związanego z jego objawieniem nastąpi ciemność.

Rozdział ten kończy się opisem orła^o, który leci środkiem nieba i zwiastuje 3 ostatnie ciężkie sądy trąb. Wyrażenie „mieszkańcy Ziemi”^o, określa ludzi, których zmysły i wszelkie dążenia skierowane są wyłącznie na sprawy ziemskie (por. 6, 19 - 11).

Kapitel 9

1. Po zadęciu piątej trąby spadła gwiazda z nieba na ziemię; Jemu dano klucz od studni otchłani. Dym z otchłani zaciemnia słońce i powietrze. Szarańcza z dymu ma dręczyć tylko nie zapieczętowanych ludzi przez 5 miesięcy (w. 1-5).
2. Ludzie chcą umrzeć, ale nie będą mogli (w. 6).
3. Opis szarańczy; ich królem jest anioł otchłani (w. 7-12).
4. Przy 6. trąbie 4 aniołów związanych nad Eufratem ma być uwolnionych, aby zabić jedną trzecią część ludzi (w. 13-19).
5. Ludzie nie pokutują, lecz oddają cześć demonom i bożkom, mordują, uprawiają czary i wszeteczeństwo oraz dopuszczają się kradzieży (w. 20.21).

Ten rozdział kontynuuje opis sądów wywołanych zadęciem trąb (5 i 6 trąba), które są równocześnie pierwszym i drugim „biada” (8,13; 9,12; 11,14). Przy 5 trąbie Jan widzi gwiazdę, która spadła z nieba. Co przedstawia ta gwiazda? Niektórzy uważają, że jest to antychryst, inni, że szatan. W każdym razie jest to ktoś, kto otrzymuje klucz od otchłani^o i zaraz potem ją otwiera. Ulatniający się dym prowadzi do zaćmienia słońca i powietrza. Obecnie Bóg nadal w dużym stopniu powstrzymuje moce demoniczne, ale w czasach ostatecznych nastąpi bardzo silne zaślepienie ludzi.

Z dymu wyłania się szarańcza z jadowitymi żądlami jak skorpiony. W naturze nie ma takich szarańczy; są one symbolami demonicznych mocy, które będą atakować i szkodzić ludziom, którzy nie mają na swych czołach pieczęci Boga. W rozdziale 7,1-8 widzieliśmy ludzi, którzy będą zapieczętowani: nawróceni Żydzi. Teraz mamy więc do czynienia z bezbożnymi Żydami, którzy nie nawrócą się, lecz przyjmą antychrysta^o jako Mesjasza.

Bóg używa tych złych mocy do wypełnienia swoich planów. Tak, jak kiedyś pozwolił szatanowi do pewnego stopnia zaszkodzić Jobowi (Joba 1 i 2). Siły demoniczne będą dręczyć ludzi przez pewien czas, ale nie zabiją ich. Ludzie będą nawet chcieli umrzeć, ale nie będą mogli. Jedynie Bóg ma władzę nad życiem i śmiercią (por. 5. Mojż. 32, 39; Kazn. 8, 8).

Demony są jak armia koni idąca na bitwę, mają władzę (korony) i wysoką inteligencję (ludzkie twarze). Jednocześnie są one podporządkowane innej władzy (długie włosy kobiety wskazują na ich zależność). Mają mocne zęby jak lwy, którymi miażdżą wszystko, ale same są nie do pokonania

²³ Niektórzy wykładowcy uważają że tą górą będą Stany Zjednoczone Ameryki. Może tak jest, jednak w tym przypadku musimy być bardzo ostrożni.

(zbroja). Nic nie może przeciwstawić się ich gwałtowności i szybkości (jak rydwany). Żądają ludzi śmiertelną trucizną swoich ogonów. Któż jest ich królem, jeśli nie szatan? W wersecie 11 jest on nazwany aniołem otchłani. On jest niszczycielem prowadzącym ludzi, którzy nie chcą się nawrócić, na zatracenie, do miejsca potępienia.

Ludzie będą dręczeni przez 5 miesięcy. Możliwe, że są to ostatnie 5 miesięcy okresu ucisku. Bóg będzie sądził bezbożnych Żydów według ich odpowiedzialności (5 jest liczbą^o odpowiedzialności). Jak bardzo byli uprzywilejowani jako potomkowie Abrahama, aby otrzymać błogosławieństwo, a jednak okazali się niegodni. Ich sąd będzie oznaczać śmierć fizyczną, ale ich ostateczne potępienie będzie nieskończenie bardziej straszne (20,11-15).

Po tym pierwszym biada następują dwa kolejne. Na dźwięk szóstej trąby Jan słyszy głos z czterech rogów złotego ołtarza. To jest głos Boga. W czasach Starego Testamentu kadzidło było ofiarowywane na złotym ołtarzu kadzenia (2. Mojż. 30). W rozdziale 8,4 widzieliśmy, że kadzidło zostało dodane do modlitw świętych. Sąd, który teraz następuje, jest więc znowu odpowiedzią na modlitwy wiernych, którzy znajdują się na ziemi w czasie wielkiego ucisku (por. rozdz. 8,3-5). Będą błagać Boga o pomstę i ta prośba będzie się w tym czasie podobać Bogu (por. 6,10).²⁴

Głos z rogów ołtarza instruuje szóstego anioła, aby uwolnił 4 aniołów, którzy są związani²⁵ nad Eufratem. Eufrat stanowił niegdyś granicę między Imperium Rzymskim a ziemiami wschodnimi. Sugeruje to, że sąd ten uderzy w Europę - obszar byłego Cesarstwa Rzymskiego - gdzie znajdować się będzie zasadnicza część apostatycznego chrystianizmu (por. „trzecia część”). Fakt, że aniołowie są związani pokazuje, że są to złe moce, które mogą działać tylko wtedy, gdy Bóg na to pozwoli. Teraz droga jest oczyszczona dla armii 200 milionów jeźdźców.

Dalszy opis żołnierzy i koni, na których siedzą, daje jasno do zrozumienia, że nie chodzi o dosłownych żołnierzy. O nich mówi się tylko, że mają zbroje różnego koloru (ognistą, granatowe i żółte), a o koniach, że mają głowy jak łby lwów, a z ich paszczy wychodzi ogień, dym i siarka. Ich moc jest zarówno w ich ustach, jak i w ich ogonach, które są jak węże i mają głowy. Opis sugeruje, że również tutaj powinniśmy myśleć o demonicznych mocach, które całkowicie zaślepiają odstępczych chrześcijan poprzez fałszywe nauki (usta) i kłamstwa (ogon; por. Izaj. 9,14). Być może jest to spełnienie zapowiedzi sądu, jaką apostoł Paweł zawarł w 2 liście do Tesaloniczan: „I dlatego zsyła Bóg na nich ostry obłęd, tak iż wierzą kłamstwu, aby zostali osądzeni wszyscy, którzy nie uwierzyli prawdzie, lecz znaleźli upodobanie w nieprawości” (2,11.12). Jeśli ci ludzie są zabijani oznacza to, że ich oddzielenie od Boga jest ostateczne.

Reszta ludzi, którzy nie zostali dotknięci tą plagą, nie nawróciła się do Boga. Nie zaprzestają oni czczenia demonów, służenia bożkom, mordowania, uprawiania czarów i cudzołóstwa oraz kradzieży. Ani sądy pieczęci ani poprzednie sądy trąb nie doprowadziły ich do nawrócenia. Zostaną oni osądzeni w późniejszym czasie.

Rozdział 10

²⁴ Przeczytaj psalmy 94 oraz 149, w których psalmista woła o pomstę.

²⁵ Mamy tu imponujący przykład tego, że zło może być skuteczne tylko wtedy, gdy Bóg na nie pozwala. Związani (żli) aniołowie otrzymują instrukcje od dobrego anioła, który z kolei wykonuje polecenie Boga. Ponadto czas jest ustalony co do godziny.

1. Z nieba zstępuje potężny anioł, odziany w obłok, z tęczą wokoło głowy; oblicze jego jest jak słońce, a nogi jego jak słupy ognia; w rękę ma otwartą księgę (w. 1,2a).
2. Prawą nogą staje on na morzu, lewą na ziemi; wydaje głos jak lew; odpowiada mu głośnie siedem grzmotów (w. 2b-4).
3. Zapowiedź dokonania się tajemnicy Bożej (w. 5-7).
4. Jan dostaje polecenie spożycia otwartej księżeczki: w ustach okazuje się być słodka jak miód, ale w żołądku gorzka (w. 8-10).
5. Jan ma znowu prorokować o narodach i królach (w. 11).

Następna część - od rozdziału 10,1 do rozdziału 11,14 - jest wstawką między szóstą a siódmą trąbą. Jest to analogia do rozdziału 7, gdzie również mieliśmy wstawkę między szóstą a siódmą pieczęcią: tam widzieliśmy łaskawe działanie Boga w stosunku do zapieczętowanych wierzących z Izraela i wielkiej rzeszy pochodzącej ze wszystkich narodów. W tej wstawce widzimy Bożą interwencję również na rzecz swoich umiłowanych: podczas sądu nie zaniecha On swojego miłosierdzia.

Opis anioła^o w pierwszych wersetach rozdziału 10 nie pozostawia wątpliwości, że jest on obrazem na Pana Jezusa (por. 8,3-5). Jest przyobleczony w obłok^o, który symbolizuje obecność Boga. Tęcza przypomina nam Boże miłosierdzie podczas sądów (por. 4,3). Słońce^o jest symbolem najwyższej władzy, a ogień^o u Jego stóp²⁶ jest symbolem świętości Boga sprawującego sądy (por. 1,14-15). Drugie przyjscie Pana Jezusa na ziemię będzie oznaczało sąd. Otwarta księżeczka^o zawiera znane już objawienia. Chrystus stawia swoją prawą stopę na morzu, a lewą na ziemi: Jemu dana jest wszelka władza na ziemi (Mat. 28,18). On sprawuje władzę. Na Jego głos, który brzmi jak głos ryczącego lwa (por. Joela 4,16; Am. 1,2) odzywają się gromy z nieba; Janowi nie pozwolono spisać treści ich poselstwa.

Następnie anioł przysiągł na Boga jako Stwórcę całego wszechświata, że nie ma już żadnej przeszkody, by Syn Człowieczy objął panowanie. Rządy Boże sprawowane z Jego opatrności, będące tajemnicą Bożą, staną się rządami widzialnymi. Ta dobra nowina była już ogłaszana przez proroków, ale nie została do tej pory objawiona. Tu mamy zapowiedź mającego wkrótce nadejść panowania Jezusa Chrystusa, Króla królów.

Jan dostaje polecenie, by wziąć z ręki anioła otwartą księżeczkę i spożyć ją. Czytamy o Jeremiaszu, że „pochłaniał” (zjadał – J.N.D.) słowa Pana, sprawiały mu one przyjemność i radowały jego serce (Jer. 15,16). Ezechiel też dostał polecenie zjedzenia zwoju; w jego ustach okazał się on słodki jak miód (Ez. 2,8-3,3). Po tym, jak Jan zjadł księżeczkę, poczuł gorycz w swoich wnętrznościach. Boże sposoby sądenia są gorzkie, ponieważ musi zostać osądzony grzech i odstępstwo. To, co Jan dalej przepowiada, jest gorzkie dla Jerozolimy i całej ziemi.

Rozdział 11

1. Świątynia i ołtarz mają być zmierzone, a znajdujący się w niej wierni policzeni. Jerozolima będzie tratowana przez 42 miesiące (w. 1,2).
2. Pojawiają się dwaj świadkowie, którzy prorokują przez 1260 dni. Mogą zabijać wrogów ogniem i sprawić, że nie będzie

²⁶ W Ewangeliach wiele razy czytamy, że wiele osób upadało do stóp Pana. Te stopy otoczone czcią, które niestrudzenie wędrowały: „Jakże piękne są na górach stopy tego, który przynosi radosną nowinę” (Izaj. 52,7), zostały przebite na krzyżu.

- deszczu; mogą też zamienić wodę w krew i uderzyć ziemię plagami (w. 3-6).
3. Na końcu tego czasu zostaną oni zabici, ale kiedy minie trzy i pół dnia, zmartwychwstaną (w. 7-11).
 4. Dwaj świadkowie wstępują do nieba. Trzęsienie ziemi, które nawiedza zaraz Jerozolimę, niszczy jej dziesiątą część;
ginie 7000 osób. Pozostali oddają chwałę Bogu niebios (w. 12,13).
 5. Podczas trzeciego biada, czyli siódmej trąby, donośne głosy obwieszczają panowanie nad światem Boga i Jego Chrystusa. 24 starców oddaje cześć Bogu z powodu rozpoczęcia Jego panowania (w. 14-18).
 6. Świątynia Boża zostaje otwarta, widać w niej Skrzynię Przymierza (w. 19).

W tym rozdziale na plan pierwszy wysuwa się miasto Jerozolima. Janowi dano trzcinę, za pomocą której miał zmierzyć świątynię i ołtarz oraz policzyć modlących się w niej wiernych. To, co Bóg mierzy, uznaje za swoje. Ziemska świątynia zostanie zbezczeszczona w chwili, gdy zasiądzie w niej antychryst, pozwalając na to, by czczono go jako Boga (2. Tes. 2,3.4). Widzimy, że Bóg oddziela dla siebie wiernych Żydów w Jerozolimie, którzy zbliżają się do Niego na podstawie ołtarza°. Działanie zewnętrzne - ci, którzy przyznają się do bycia częścią ludu Bożego, a w rzeczywistości są bezbożni - zostanie usunięty, co oznacza sąd nad bezbożnymi Żydami, którzy oddali się pod kierownictwo antychrysta°. Samo miasto będzie deptane²⁷ przez pogan przez 42 miesiące²⁸.

W tym czasie - zwanym obecnie 1260 dniami° - w Jerozolimie będzie dwóch świadków, którzy będą wiernie świadczyć o Bogu. Przywdzieją oni pokutne szaty (wory) i będą prorokować, tzn. przemawiać do resztki ku zbudowaniu, napomnieniu i pocieszeniu (por. 1. Kor. 14,3). Są oni przyrównani do dwóch drzew oliwnych° i dwóch świeczników. Duch Święty działa przez nich, dlatego w Jerozolimie *świecą* jasnym światłem. Stoją przed Bogiem, Panem ziemi (por. Zach. 4,14), są świadkami swojej odpowiedzialności przed Nim i to On ich umacnia. Dwaj świadkowie mają wrogów, którzy chcą ich uciszyć, ale nie mogą, gdyż ogień wychodzący z ich ust trawi wszystkich przeciwników. Ktokolwiek chciałby im zaszkodzić, musi ponieść śmierć. Bóg ich zachowuje. Oni mogą uczynić, aby przez trzy i pół roku nie padał deszcz (Eliasz też się modlił i przez trzy i pół roku nie było deszczu; 1. Król. 17; Jak. 5,17). Potrafią też - jak Mojżesz - zamienić wodę w krew (2. Mojż. 7,19-21). Jeśli zechcą, mogą sprowadzić plagę na ziemię.

Po upływie 1260 dni ich wiernego świadectwa, bestia z otchłani (Obj. 13,1-10) będzie z nimi walczyć i zabije ich. Bestia jest władcą nowo powstałego imperium rzymskiego (zjednoczonej Europy). Ich ciała będą leżeć na ulicach Jerozolimy przez kilka dni - Jerozolima będzie wtedy nazywana Sodomą i Egiptem; jest to miasto, które ukrzyżowało Jezusa Chrystusa, Pana tych dwóch świadków. Pan Jezus również poniósł śmierć za swoje wierne świadectwo.

Zabicie dwóch świadków spotka się radosną aprobatą całego świata. Z tego powodu ludzie będą wysyłać sobie nawzajem prezenty. Jednak radość ich nagle zamieni się w strach, gdy dwaj świadkowie po trzech dniach powstaną z martwych - podobnie jak ich Pan prawie dwa tysiące lat temu - i wstąpią do nieba. Wszystko to - dzięki nowoczesnym środkom masowego przekazu - będą mogli zobaczyć ich wrogowie. W tym samym czasie następuje wielkie trzęsienie ziemi, w którym zginie 7000 mieszkańców Jerozolimy; Jerozolima będzie liczyć wtedy około 70 000 mieszkańców, zginie więc jedna dziesiąta ludności miasta.

Zapowiedź trzeciego biada rozpoczyna siódma trąba. Ostatniej trąbie towarzyszą głosy z nieba, które obwieszczają nadejście światowego królestwa Boga i Jego Chrystusa. Wszystkie opisane dalej wydarzenia prowadzą do ustanowienia królestwa, które nigdy się nie skończy; królestwo to wykracza zatem poza Tysiącletnie Królestwo Pokoju i prowadzi do Królestwa Wiecznego (por. 1. Kor. 15,24; Dz. Ap. 22,5).

²⁷ Trzy i pół roku wyznacza koniec czasu narodów (por. Łuk. 21,24), który rozpoczął się wraz z uprowadzeniem królestwa południowego do niewoli babilońskiej.

²⁸ W Apokalipsie występują różne oznaczenia tego okresu: 42 miesiące - 1260 dni° - czas, czasy i pół czasu (por. Dan. 9,25). Za każdym razem chodzi o ostatnie trzy i pół roku (czas wielkiego ucisku) przed nastaniem królestwa pokoju .

24 starców°, którzy uczestniczyć będą w rządach Pana, upadają przed Bogiem i oddają Mu pokłon. Używają różnych imion Boga: Pan (JHWH, Odwieczny), Bóg (Elohim, Stwórca), Wszechmogący° (El Schaddai), „Ten, który jest” (odwieczna egzystencja Boga), „Ten, który był” (wierny we wszelkim działaniu); w opisie tym brakuje tytułu: „Ten, który ma przyjść”, ponieważ Bóg już teraz obejmuje panowanie. To panowanie w tym czasie oznacza sąd nad wzburzonymi narodami (sąd żywych; por. Mat. 25,31) i nad umarłymi na końcu królestwa pokoju (20,11-15). Jednak nie tylko będzie to osądzenie zła i grzechu, ale również nagroda za wierność i sprawiedliwe czyny: dla sług° (szczególnie dla proroków, którzy w trudnych czasach ogłaszali Słowo Boże), dla wszystkich świętych i bojących się Boga, małych i wielkich. Sąd spada również na tych, którzy zdeprawowali ziemię. Starcy° znają plany Boga. I my także możemy je znać.

Ostatni werset należy do następnego rozdziału. Jan widzi świątynię° w niebie, a w niej Skrzynię Przymierza°. Świątynia była głównym obiektem kultu żydowskiego. Tam Bóg był obecny, tam zasiadał na tronie, teraz jako Sędzia będzie interweniował w imieniu swojego ziemskiego ludu.

Rozdział 12

6. Wielki znak na niebie: niewiasta obleczone w słońce; pod jej stopami księżyc, na jej głowie korona z 12 gwiazd; jest brzemienna i ma rodzić (w. 1-2).
7. Ognistoczerwony smok o 7 głowach i 10 rogach zmiata 1/3 część gwiazd i strąca je na ziemię. Chce pożreć nowo narodzone dziecko; zostaje ono porwane do Boga (w. 3-5).
8. Kobieta ucieka na pustynię, gdzie Bóg chroni ją i troszczy się o nią (w. 6).
9. Michał i jego aniołowie walczą w niebie ze smokiem i jego aniołami; smok wraz ze swoimi aniołami zostaje strącony na ziemię (w. 7-9).
10. Królestwo Boże i moc Chrystusa są bliskie. Męczennicy zwyciężają diabła. Niebiosą będą się radować, biada ziemi i morzu, bo diabeł pała wielkim gniewem (w. 10-12).
11. Smok prześladowuje kobietę i rzuca na nią strumień wody - pochłania go ziemia. Z kolei smok zwraca się przeciwko pozostałym wiernym spośród ludu izraelskiego (w. 13-17).
12. Jan staje na brzegu morza (w. 18).

Świątynia° ze skrzynią przymierza° (11,19) wskazuje, że Bóg ponownie zbliża się do ludu izraelskiego. W ten sposób nawiązuje On do obietnic przymierza, które wcześniej mu złożył; kobieta z tego rozdziału jest w rzeczywistości obrazem ludu izraelskiego: w planach Bożych Izrael jest przyobleczony w słońce°, czyli symbol najwyższej władzy. Podlegają mu wszyscy inni władcy (księżyc°). 12 gwiazd symbolizuje 12 plemion Izraela. Z kobiety rodzi się Mesjasz, który pochodzi z ludu izraelskiego (zob. w. 3 i 4). W tych wersach została przedstawiona przeszłość.

Następnie Jan widzi drugi znak na niebie: ognistoczerwonego smoka° o siedmiu głowach i dziesięciu rogach°; na siedmiu jego głowach znajduje się siedem diademów°. Siedem głów to symbol wysokiej inteligencji, a dziesięć rogów - wielkiej mocy²⁹. Smok, według wersetu 9, jest starym wężem (1. Mojż. 3), którym jest diabeł i szatan. Ogonem strąca on na ziemię trzecią część gwiazd. W rozdziałach 8 i 9 widzieliśmy, że trzecia część ziemi odnosi się do obszaru Imperium Rzymskiego, gdzie dominowało kiedyś chrześcijaństwo. Dlatego gwiazdy° są tu obrazem czołowych osobistości tego Imperium, które upadły na skutek wpływów satanistycznych.

Smok staje przed kobietą z zamiarem pożarcia jej dziecka zaraz po jego urodzeniu. Kobieta ma urodzić syna. Powiedziano o Nim, że będzie paść wszystkie narody laską żelazną°. Porównanie z Psalmem 2,7-9, który prorocznie mówi o Mesjaszu, dowodzi, że Synem tym jest Jezus Chrystus. Herod chciał zamordować noworodka (Mat. 2,13-18), ale zostaje On pochwycony do Boga i do Jego tronu: to jest wniebowstąpienie Chrystusa (Łuk. 24,51; Dz. Ap. 1,9), po którym zasiada On po prawicy tronu Bożego i otrzymuje od Boga wszelką władzę (Mat. 28,18). Dni Jezusa na ziemi nie są tutaj w ogóle brane pod uwagę.

²⁹ W rozdziale 13 opisana jest podobna bestia, która również ma 7 głów i 10 rogów, ale diademy nie znajdują się na jej głowach, lecz na rogach. Bestia ta jest obrazem władcy przyszłego Imperium Rzymskiego (Europy).

W wersecie 6 jest mowa o wydarzeniu, które jeszcze dziś jest przyszłością. Niewiasta ucieka z powodu wrogości smoka (w. 13). W tym momencie nie przedstawia już obecnego, niewiernego Izraela, ale Izrael według planu Bożego, tzn. tylko tę część ludu, którego serca zwrócą się do Boga. Oni to właśnie będą śpiesznie uciekać³⁰ z ziemi izraelskiej i zostaną zachowani przez Boga na okres 1260 dni, każdy dzień ponad ten okres będzie miał duże znaczenie.

Zanim jednak do tego dojdzie, w niebie rozgrywa się bitwa, w której archanioł Michał i jego aniołowie walczą ze smokiem (starym wężem, diabłem i szatanem) i jego aniołami (upadłymi aniołami, demonami). Szatan przegrywa tę walkę i wraz ze swoimi aniołami zostaje rzucony z nieba - gdzie przebywał do tej pory - na ziemię. Jest to ważny etap na drodze do ustanowienia królestwa. Później szatan zostanie związany na 1000 lat (20,1-3).

Upadek szatana jest okazją ku temu, by Bogu i Chrystusowi oddano chwałę. Szatan nie może już oskarżać wiernych, co skutecznie do tej pory czynił, nieprzerwanie w dzień i w noc. Oczywiście, ten donośny głos należy do uwielbionych wierzących, ponieważ nazywają oni szatana „oskarżycielem braci naszych”. Tymi braćmi są męczennicy z okresu poprzednich sądów, którzy zwyciężyli - pozostając wierni Chrystusowi - przez krew Baranka i przez słowo swojego świadectwa (por. 6,9-11; 13,7; 14,13; 15,2-4; 20,4-6). Mieszkańcy nieba powinni się cieszyć, ale ziemię czekają jeszcze straszne czasy, ponieważ szatan wpadnie w furję, wiedząc, że pozostało mu już niewiele, bo tylko 42 miesiące. To nadaje nadchodzącemu okresowi wielkiego ucisku szczególny charakter.

Gniew szatana skierowany jest początkowo przeciwko kobiecie (12,13-16), którą jest bogobojny lud Izraela. Wierni uciekną bardzo szybko. Otrzymują oni obrazowo dwa skrzydła orła^o, za pomocą których odlatują na pustynię^o. Pustynia jest obrazem okolicznych narodów, gdzie znajdą oni schronienie na okres trzech i pół roku (czas, czasy i pół czasu; por. 11,2; Oz. 2,2-23; Izaj. 16,4). Tam będą bezpieczni, choć wąż wypuści za nimi strumień wody ze swojej paszczy. Jakże często szatan próbował w przeszłości zniszczyć naród izraelski, ale Bóg wie, jak zachować swój lud, dlatego ziemia pochłania ten strumień. Wtedy smok wypowiada wojnę „resztkę jej potomstwa”. Chodzi o tych wiernych, którzy pozostali w Jerozolimie; Pan nie kazał im uciekać (Mat. 24,16: uciekać mieli ci, „którzy są w Judei”; por. Zach. 14,2).

Rozdział 13

1. Z morza wychodzi zwierzę o 10 rogach i 7 głowach; jest ono podobne do pantery, ma nogi jak niedźwiedź i paszczę jak lew. Smok daje mu swoją moc (w. 1-2).
2. Jedna z jego głów jest śmiertelnie ranna, ale zostaje uzdrowiona. To wywołuje ogólny podziw i oddawanie czci szatanowi i zwierzęciu, które jest aktywne przez 42 miesiące (w. 3-5).
3. Bluźnierstwa są skierowane przeciwko Bogu, Jego imieniu, Jego mieszkaniu i mieszkańcom nieba. Zwierzę prowadzi wojnę przeciwko świętym i zabija ich. Wszyscy, którzy mieszkają na ziemi, będą oddawać pokłon zwierzęciu (w. 6-8).
4. Wierzący są wzywani do wytrwałości, gdyż Bóg wkrótce osądzi zło (w. 9-10).
5. Z ziemi wychodzi drugie zwierzę, które ma rogi jak baranek, ale mówi jak smok (w. 11).
6. Zwierzę to sprawia, że ludzie oddają pokłon pierwszemu zwierzęciu. Ono czyni wielkie znaki, sprawia, że ogień spada z nieba. Żąda, aby ludzie uczynili pierwszemu zwierzęciu posąg (w. 12-14).
7. Zwierzę daje posagowi dech życia, by ten mógł mówić, sprawia też, że wszyscy, którzy nie oddają czci zwierzęciu, zostają zabici (w. 15).
8. Wielu ludzi dopuszcza się bałwochwalstwa. Aby móc uczestniczyć w życiu gospodarczym, trzeba mieć znamię - imię zwierzęcia lub liczbę jego imienia: liczbę 666 (w. 16-18).

Zwierzę z morza

Ostatni werset poprzedniego rozdziału należy pod względem treści do obecnego rozdziału. Jan widzi zwierzę wynurzające się z morza, które wykazuje uderzające podobieństwo do smoka^o z poprzedniego rozdziału. Jedyna różnica polega na tym, że 7 diademów^o było na głowach smoka, a

³⁰ Jest to czas, o którym wspomina również Pan Jezus w Mat. 24,15, mówiąc, że mieszkańcy Judei mają uciekać w góry, gdy w świątyni stanie ohyda spustoszenia. Dzieje się to w połowie okresu siedmiu lat ucisku, pomiędzy pochwytem wierzących a 1000-letnim Królestwem Pokoju (patrz dodatek 3 - kolejność wydarzeń proroczych).

tutaj diademy są na 10 jego rogach (12,3). Podobieństwo zwierzęcia do smoka wyraźnie wskazuje, że jest ono istotą pochodzącą od szatana; swoją moc otrzymuje od smoka (w. 4). Na jego głowach widnieją bluźniercze imiona³¹; bluźni Bogu, niebu i jego mieszkańcom (w. 6).

Jeśli przeczytamy Księgę Daniela 7, stanie się jasne, o której bestii³² mówimy. Opisano tam w sumie cztery bestie, z których wszystkie wynurzają się z morza^o: najpierw lew z orlimi skrzydłami (w. 4), potem niedźwiedź (w. 5), następnie pantera (albo lampart, w. 6) i wreszcie czwarte straszne i budzące lęk zwierzę. Bestie te przedstawiają światowe imperia, które powstawały jedno po drugim. Księga Daniela 2 opisuje, jak Nabuchodonozor zobaczył we śnie obraz, który przedstawiał cztery królestwa. Pierwszym królestwem było imperium babilońskie (z władcą Nabuchodonozorem), drugim - imperium medo-perskie, trzecim - imperium greckie, a czwartym - imperium rzymskie. W tej samej kolejności wymienione są także imperia w Księdze Daniela 7. Bestia z Objawienia 13,1-10 mówi więc o ostatnim z tych czterech imperiów, o nowo powstałym Imperium Rzymskim, a dokładniej o władcy, który dźrzy w swych rękach władzę nad tym imperium. Zjednoczona Europa obejmuje w przybliżeniu obszar dawnego Zachodniego Cesarstwa Rzymskiego, które upadło w 476 r. n.e. Na krótko przed przyjściem Chrystusa imperium to „zmartwychwstanie”, gdyż jego śmiertelna rana zostanie uleczone, ku wielkiemu zdumieniu wszystkich ludzi na świecie (por. 17,7-14). Doprowadzi to do oddawania czci smokowi i zwierzęciu. Nastąpi kult szatana, który przyćmi wszystko, co było wcześniej.

Szczególną cechą tej bestii (zwierzęcia) jest to, że poprzez zwodnicze słowa i bluźnierstwo zwodzi ludzi, aby odstąpili od Boga. Bluźni ono nie tylko przeciwko Bogu i Jego imieniu, ale także przeciwko Jego przybytkowi oraz przeciwko tym, którzy są w niebie, to znaczy aniołom i zmartwychwstałym wierzącym. Czas jego aktywności jest ograniczony do 42 miesięcy wielkiego ucisku (por. Mat. 24,15). W odniesieniu do tego zwierzęcia wielokrotnie pojawia się następujący tekst: „I dano mu...”. Smok dał mu...”. Chodzi o to, że smok dał mu swoją władzę i swój tron, i wielki autorytet (w. 2); także usta, które mówiły wielkie rzeczy (w. 5); władzę, aby działał przez 42 miesiące (w. 5); możliwość prowadzenia wojny ze świętymi (w. 7); władzę nad każdym plemieniem, językiem i ludem (w. 7), itd. Wynika z tego jasno, że zwierzę będzie nie tylko władcą zjednoczonej Europy, ale jednocześnie widzialnym przedstawicielem smoka^o, czyli szatana. Diabeł^o wie, że ma mało czasu (12,12), będzie więc to jego ostatnia próba zawładnięcia światem. Wie, że Bóg ma zamiar ustanowić swoje królestwo i przekazać je swojemu Synowi, Jezusowi Chrystusowi, czemu stara się zapobiec. W każdym razie chce pociągnąć za sobą jak najwięcej ludzi.

Tak, jak diabeł^o wpada w wielką furję i wypowiada wojnę resztkę potomstwa niewiasty, tak samo zwierzę wypowiada wojnę świętym. W Objawieniu 7 widzieliśmy, że wielu z narodu izraelskiego i innych narodów uwierzy i zostanie zachowanych przez Boga dla Królestwa Pokoju. Dotrwają oni do końca ucisku. Co więcej, będą święci, którzy pokonają bestię, co oznacza, że wielu z nich umrze śmiercią męczeńską. Są to jednak przede wszystkim zwycięzcy, którzy pozostaną wierni (por. 15,2; 20,4). Zwierzę wykorzysta swoją władzę nad całą ludzkością, aby prześladować świętych. Ludzie na całym świecie będą czcić nie tylko szatana, ale i zwierzę. Są to ludzie, których imion nie ma w „księdze żywota Baranka, który został zabity”.

Wielu wierzących znajdzie się w niewoli, a inni zostaną zabici (w. 9-10). Czyny ich prześladowców i morderców spadną na ich własne głowy. I tutaj także będzie obowiązywać Boże prawo siewu i żniwa (Gal. 6,7). Bóg nie pozwoli, aby cokolwiek wymknęło się z Jego ręki, nawet w czasie, gdy bezbożność i bałwochwalstwo sięgnie zenitu. Świadomość tego umacnia wytrwałość i wiarę świętych.

Zwierzę z ziemi

³¹ Greckie słowo *blasphemia* można również przetłumaczyć jako „inwektywa, obelga, oszczerstwo”.

³² Dwoje zwierząt (bestii) w tym rozdziale są symbolami imperiów lub ich przedstawicieli, którzy uciskają innych i postępują niegodziwie wobec Boga.

Następnie Jan widzi drugie zwierzę, tym razem wychodzące z ziemi. Ma rogi^o jak baranek, ale mówi jak smok^o. Udaje, że jest obiecany Mesjaszem i królem Izraela, ale w rzeczywistości jest antychrystem^o. Jego mowa ujawnia jego szatańskie zniewolenie. Pierwsze zwierzę będzie miało nieograniczoną, ogólnoswiatową władzę polityczną; natomiast władza drugiego zwierzęcia będzie ograniczona i podlegać będzie pierwszemu zwierzęciu. Będzie ono jednak dysponować nieograniczoną władzą religijną i spowoduje, że narody będą oddawać cześć władcy Europy. Temu służyć będą wielkie znaki, i nawet ogień z nieba spadnie na ziemię (por. 2. Tes. 2,9-10). Tym sposobem antychryst zwiedzie wielu ludzi. Zażąda też, aby uczyniono pierwszemu zwierzęciu posąg, który będzie mógł przemówić. Możliwe, że ten posąg - ohyda spustoszenia - zostanie ustawiony w świątyni, w miejscu świętym (Mat. 24,15).

Kiedy mowa jest o tym, że zwierzę „sprawiło, że wszyscy, którzy nie oddali pokłonu posagowi zwierzęcia zostali zabici³³” oznacza to, że zwierzę miało taki zamiar. Będzie bowiem wielu wiernych, którzy pozostaną żywi i wejdą do Królestwa Pokoju, nie oddawszy pokłonu bestii.

Zwierzę sprawi, że wielu ludzi z najróżniejszych klas społecznych przyjmie znamię i tylko dzięki temu będą uczestniczyć w życiu społeczno-gospodarczym. Znamię jest imieniem bestii (władcy Europy) albo liczbą jego imienia. Liczba bestii to 666. Nie będziemy teraz spekulować, w jaki sposób ludzie rozpoznają w tym czasie, że chodzi o tę liczbę^o. W każdym razie liczba 6 jest często symbolem zła i grzechu. Zwierzę, za sprawą inspiracji szatana, ujawni zło w sposób, jakiego dotąd wcześniej nie było.

Rozdział 14

1. Baranek i 144 000 odkupionych na górze Syjon; śpiewają nową pieśń, idą za Barankiem, dokądkolwiek On idzie, zostali wykupieni jako pierwociny dla Boga i Baranka (w. 1-5).
2. Anioł z wieczną ewangelią; wzywa on ludzi, aby oddawali chwałę Bogu i czcili Go jako Stwórcę (w. 6.7).
3. Ogłoszenie upadku Babilonu (w. 8).
4. Zapowiedź sądu nad tymi, którzy oddają pokłon bestii (w. 9-12).
5. Błogosławieństwo dla męczenników (w. 13).
6. Dokonanie żniwa ziemi (w. 14-16).
7. Winobranie - krew z tłoczni sięga końskich wędzideł (w. 17-20).

Rozdział 14 jest wstawką, zanim, po wcześniejszym przedstawieniu dwóch zwierząt (rozd. 13) pojawią się ich zwycięzcy oraz nastaną sądy czasz (rozd. 15 i 16). Rozdział ten podsumowuje najważniejsze wydarzenia z czasów wielkiego ucisku^o i można go łatwo podzielić.

Baranek i 144000 odkupionych

Baranek, którego widzimy nie jest w niebie ani na tronie, lecz w Jerozolimie, na górze Syjon^o. Wymienione tutaj 144 tysiące odkupionych to nie są raczej te same 144 tysiące, o których była mowa w rozdziale 7, które zostały opieczętowane i pochodzą z 12 plemion Izraela³⁴. Ci odkupieni tutaj nie są szczegółowo opisani, ale wiemy, że mają bliski związek z Chrystusem i Jego Ojcem, gdyż noszą Ich imiona na swoich czołach (por. rozdz. 3,12).

Jan słyszy głos z nieba, podobny do szumu wielu wód i odgłosu grzmotu; jest to głos, który brzmi jak dźwięki harfiarzy. Śpiewacy to święci w niebie, którzy nie należą do 24 starszych. Są to prawdopodobnie męczennicy okresu siedmiu lat, którzy zostaną wskrzeszeni na początku królestwa pokoju (20, 4-6). Śpiewają nową pieśń, której nauczyć się może tylko tych 144 000 odkupionych.

³³ Inni tłumaczą: „że wszyscy mieli zostać zabici”.

³⁴ Niektórzy wykładowcy w tych 144000 widzą odkupionych z dwóch plemion Izraela – Judy i Benjamina (W. Kelly oraz W. Scott).

Odkupionych cechuje czystość panny°: nie skalali się bałwochwalstwem i stronili od wszelkich związków ze światem; idą za Barankiem, dokądkolwiek On idzie. Są oni szczególnymi pierwocinami dla Boga i Baranka. Podkreślona została ich prawdomówność.

Wieczna ewangelia

Lecący środkiem nieba inny anioł ma wieczną ewangelię, by zwiastować ją ludziom na ziemi. Treścią tej ewangelii jest to, że ludzie powinni bać się Boga i oddawać Mu chwałę, ponieważ nadszedł sąd. Mają oddawać cześć Stwórcy nieba i ziemi. Jest to przeciwieństwo bałwochwalstwa tego czasu, w którym czci się zwierzę i Antychrysta.

Sąd nad Babilonem

Babilon° to apostatyczne chrześcijaństwo - z Rzymem na czele - które pozostanie na ziemi po pochyceniu prawdziwych chrześcijan. Sąd nad Babilonem° jest opisany bardziej szczegółowo w Objawieniu 17 i 18. Babilon° jest tam przedstawiony jako nierządnicą i miasto; nierządnicą siedzi na bestii. Więcej powiemy na ten temat, gdy przejdziemy do rozdziału 17. Tutaj zapowiedziany jest jego sąd, który będzie miał miejsce w ciągu ostatnich 3½ roku ucisku.

Sąd nad czcicielami bestii

Teraz anioł zapowiada sąd nad tymi, którzy czczą bestię. Każdy, kto odda jej pokłon lub jej posągowi i przyjmie znamię°, poniesie sąd; będzie wiecznie dręczony w ogniu i siarce. Sąd wieczny nigdy się nie skończy i będzie straszny: ludzie nie zazną wytchnienia ani w dzień ani w nocy. Dla świętych, którzy mieszkają wśród czcicieli bestii, perspektywa ich straszliwej przyszłości będzie zachętą do wytrwałości. Wiedzą oni o sprawiedliwym sądzie Bożym (por. Obj. 13,10). Przestrzegają przykazań Bożych i zachowują wiarę w Jezusa: oczekują Go jako Mesjasza.

Pociecha dla męczenników czasu ucisku

Chociaż nadzieja wiernych Żydów wiąże się z nadchodzącym królestwem, to jednak jest szczególne błogosławieństwo dla tych, którzy w czasie prześladowań ze strony bestii poniosą śmierć jako męczennicy. Pan pozwoli na to, by swoją wierność przypłacili życiem: umierają oni w Panu. Ich dzieła idą za nimi i zostaną nagrodzone. Ich błogosławieństwa będą o wiele większe niż błogosławieństwa tych, którzy wejdą żywi do Królestwa Pokoju. Będą mieli udział w pierwszym zmartwychwstaniu i panowaniu nad ziemią razem z Chrystusem (20,4).

Sąd nad narodami

Jan widzi biały obłok°, a na nim kogoś podobnego do Syna Człowieczego (por. Obj. 1,7; Mat. 24,30.31). Niewątpliwie mamy tu do czynienia z przyjściem Jezusa jako sędziego ziemi. Teraz nosi złotą koronę°, na krzyżu Golgoty nosił koronę cierniową; teraz ma w ręku sierp, wtedy Jego ręce były przebite gwoździami. Żniwo jest już dojrzałe - Bóg długo okazywał swą cierpliwość. Tutaj żniwem jest sąd nad bezbożnymi narodami³⁵.

Sąd nad bezbożnymi Żydami

³⁵ Żniwa zbóż są najczęściej obrazem sądu, na którym oddziela się plewy od ziarna (Mat. 13,30-43; 24,31; Mar. 4,29; Izaj. 17,4-6; Jer. 51,33; Oz 6,11; Mal. 3,19; por. także Łuk. 17,30-35).

Jan jest świadkiem drugiego żniwa: zbioru winogron. Anioł sprzed ołtarza wzywa innego anioła, aby zebrał winogrona z winorośli³⁶ ziemi. Pod ołtarzem znajdują się męczennicy, którzy wołali o pomstę do nieba (6, 9-11). Teraz nadszedł czas pomsty. Grona winogron będą deptane (wyciskane) w tłoczni poza miastem (Jerozolimą)³⁶. Jest to mowa o sądzie nad bezbożnymi Żydami, którzy poszli za Antychrystem. Krew zabitych Żydów sięga aż po końskie wędzidła i to na szerokość 1600 stadiów. Przy długości jednego stadium wynoszącego około 185-190 m - daje to około 300 km. Tyle wynosi odległość od Dan do Beer Szeby, a więc jest to długość całej ziemi izraelskiej. Z kolei z Księgi Zachariasza 13; 1,8.9 wiemy, że 2/3 ludności żydowskiej zginie.

Rozdział 15

1. Siedmiu aniołów z siedmioma ostatnimi plagami (w. 1).
2. Zwycięzcy nad morzem szklistym. Śpiewają pieśń Mojżesza i pieśń Baranka, oddają Bogu chwałę i wywyższają Go za Jego dzieła i drogi. Wszystkie narody przychodzą oddać Mu pokłon z powodu Jego sprawiedliwych czynów (w. 2-4).
3. Świątynia Namiotu Świadcstwa - wychodzą z niej aniołowie z plagami. Jedna z istot żywych podaje im siedem złotych czasz wypełnionych Bożym gniewem. W czasie plag nikt nie może wejść do świątyni (w. 5-8).

Rozdziały 15 i 16 tworzą jedną całość. Na początku rozdziału 15 Jan widzi wielki i wzniosły znak na niebie: siedmiu aniołów, którzy w następnym rozdziale wylewają czasie gniewu, aby dopełnić się Boży gniew. Pod względem czasowym znajdujemy się tuż przed nastaniem królestwa pokoju. Zanim jednak sądy zostaną wykonane, Jan jest świadkiem, jak rzesza zwycięzców stoi nad morzem szklistym. Dopóki wierzący są jeszcze na ziemi, potrzebują oczyszczenia z grzechów i występków (Efez. 5,26); ci odkupieni tutaj - prawdopodobnie są to męczennicy - nie potrzebują już oczyszczenia, ponieważ są już doskonali. Ogień w morzu szklistym wskazuje na prześladowania, które znosili (por. 1. Piotra 1,6.7; 4,12.13) i przez które zostali oczyszczeni.

Zwycięzcy nad zwierzęciem mają harfy Boże, przy ich akompaniamencie śpiewają pieśni ku Jego chwale. Zwierzę ich pokonało (13,7), ale w rzeczywistości to oni je pokonali. Kiedy Pan Jezus umarł na krzyżu, wydawało się, że szatan Go pokonał, ale w rzeczywistości to Chrystus pokonał szatana, darując nam zbawienie. Zwycięzcy śpiewają pieśń Mojżesza, sługi Bożego, i pieśń Baranka. Znają oni nie tylko odkupienie, opiewane przez Mojżesza po przejściu ludu izraelskiego przez Morze Czerwone (2. Mojż. 15), ale także odkupienie, którego dokonał dla nich Baranek na Golgocie.

Zwycięzcy śpiewają o: (a) wielkich i wspaniałych dziełach Boga, (b) Jego sprawiedliwych i prawych drogach, (c) Jego świętości i (d) Jego sprawiedliwych czynach. Zwracają się do Niego: Panie^o, Boże Wszchemogący^o i Królu narodów. On rozpocznie swoje panowanie, przekazując je Swojemu Synowi. Wywoła to respekt i bojaźń, wszystkie narody będą Go sławić i przyjdą oddać Mu pokłon. Tym samym wypełnią się proroctwa: Izaj. 56,7; 66,23; Zach. 14,16; Sof. 3,9 i Ps. 72,8-11. Mieszkańcy ziemi poznają sprawiedliwość Bożą objawioną poprzez sąd (Izaj. 2,3; 26,9).

Jan widzi otwartą w niebie świątynię³⁷. Stamtąd wychodzi 7 aniołów, którzy mają 7 plag. Ich szaty są wykonane z lśniącego, czystego płótna, a wokół piersi mają złote pasy. Jedna z żywych istot^o daje aniołom 7 złotych czasz. W czasie sądów nie można wejść do świątyni, ponieważ jest ona wypełniona dymem chwały i mocy Bożej. Kiedy czasie są wylewane na ziemię, nie ma już mowy o miłosierdziu.

³⁶ Deptanie grom w tłoczni winnej oznacza całkowite zniszczenie (Izaj. 24,13; 63,2 i 3; Jer. 25,30; Treńy 1,15; Joel 4, 13; Obj. 19,15).

³⁷ Chodzi tu o świątynię namiotu świadectwa: odpowiada to miejscu najświętszemu w przybytku (namiocie zgromadzenia). Stała tam Arka Przymierza, w której znajdowały się Tablice Prawa, zwane też Tablicami Świadcstwa.

Dodatek 1 – Leksykon symbolicznych pojęć

Alfa i Omega (1,8; 21,6; 22,23): pierwsza i ostatnia litera greckiego alfabetu. Bóg sam gwarantuje za wypełnienie napisanego słowa Bożego. Chrystus jest najważniejszym tematem Pisma, początkiem i końcem Bożego objawienia. Pisma świadczą o Nim (Jana 5,39). On jest słowem Bożym.

Anioł, siedem: patrz gwiazdy, siedem

Anioł, inny (7,2; 8,3; 10,1): *Innym aniołem* w podanych miejscach jest Chrystus. Anioł Jahwe lub Anioł Pański w Starym Testamencie, to Chrystus przed swoim wcieleniem. Jest On nazwany także Aniołem Przymierza (Mal. 3,1).

Antychryst: patrz: prorok fałszywy

Apostoł, fałszywy (2,2): fałszywi apostołowie byli rozpoznani przez Efezjan jako kłamcy (por. Dz. Ap. 20,29.30). Po śmierci dwunastu apostołów pojawili się fałszywi apostołowie, których celem było szkodzić Bożemu ludowi. Niektóre z cech charakteryzujących tych apostołów znajdujemy w 2. Kor. 11,13-20. Fałszywi apostołowie między innymi kierowali wierzących z powrotem w stronę przestrzegania zakonu.

Armagedon (16,16): hebr. *Armagedon* (góra lub pogórze Megiddo). Megiddo jest znanym polem walki na równinie Jezreel, gdzie odbyło się wiele wojen a niektórzy królowie ponieśli tam śmierć (Sędz. 4,7.24; 5,19; 6,33; 7,1; 1. Sam 31,1; 1. Król. 9,15–19; 2. Król. 9,27; 23,29). Porównanie z rozdziału 6,16 z rozdziałem 19,19 wskazuje, że Armagedon jest miejscem gdzie zostanie osądzona zwierzę, fałszywy prorok, królowie ziemi z ich amiami.

Babilon (14,8; 16,19; 17,5; 18,2.10.21): dosł. *pomieszanie* (por. 1. Mojż. 11,9). Babel jest po raz pierwszy wspomniane w związku z mocarzem Nimrodem (1. Mojż. 10,10), następnie w 1. Mojż. 11 w związku z budową wieży Babel, kiedy ludzie zechcieli wybudować wieżę, której szczyt sięgałby nieba. Dlatego Pan rozproszył ich po całej ziemi i pomieszał ich języki. Dlatego miasto otrzymało nazwę *Babel*. Babel jest po pierwsze symbolem wywyższania samego siebie i chęci podporządkowywania sobie innych, a po drugie próby zawarcia jakiejś organizacji w celu zbudowania czegoś wielkiego. W NT Babilon jest obrazem odstępczego chrześcijaństwa. Babilon jest imieniem nierządnicy, która twierdzi, że jest prawdziwą oblubienicą Baranka, a uprawia nierząd z królami ziemi (rozd. 17). Babilon jest równocześnie nazwą miasta, będącego obrazem cywilizacji, kultury i gospodarki upadłego chrześcijaństwa (rozd. 18). Obydwa rozdziały opisują sąd nad Babilonem, sygnalizowany w Obj. 14,8 i 16,19.

Baranek (5,6, 8, 12, 13; 6,1, 16; 7,9, 10, 14, 17; 12,11; 13,8, 11; 14,1, 4, 10; 15,3; 17,14; 19,7, 9; 21,9, 14, 22, 23, 27; 22,1, 3), greckie *arnion*, właściwie mały baranek. Jest to najczęściej występujące imię Pana Jezusa w Apokalipsie (29 razy). Arnion występuje gdzie indziej tylko w Jana 21,15. Baranek (amnos) występuje w Jana 1,29, 36; Dz. Ap. 8,32; 1. Piotra 1,19. Jako „Baranek” jest On Zbawicielem (Jana 1,29), jako „mały Baranek” Jezusem wzgardzonym przez ludzi. Objawienie pokazuje nam wzgardzonego Jezusa jako Sędziego ziemi. To On nabył ziemię i ludzi na niej (5,6-10; por. 1. Kor. 6,20).

Bileama nauka (2,14): Bileam był werbowany przez moabskiego króla Balaka, aby przeklinać naród izraelski. Bóg zmusił go jednak do tego, aby błogosławił ten naród (4. Moj. 22-24). Po tym Bileam dał Balakowi radę, aby zaprosił Izraelitów na ucztę bałwochwalczą. Nauka Bileama mówi o wprowadzaniu nie świętych powiązań i zasad w kręgi ludu Bożego. Bałwochwalcze ucztę były powiązane z wszeteczeństwem. Wszeteczeństwo jest symbolem wiązania się wierzących ze światem (por. Jak. 4,4). Bałwochwalstwo i wszeteczeństwo są utrapieniem i sidłem dla ludu Bożego.

Błyskawica (4,5; 8,5; 11,19; 16,18): Znak sądu, nagłe zwiastowanie nastania sądów (por. Mat. 24,27; Ps. 18,14).

Bramy, Jerozolimy (21,12-25; 22,14): Nowa Jerozolima ma 12 bram, umożliwiających kontakt ze światem zewnętrznym. Bramy są też obrazem władzy i sądu (1. Mojż. 22,17; Rut. 3:11; 1. Mojż. 19,1; Ps. 69,12; Dan. 2,49; Am. 5,10.12.15). Na bramach Nowego Jeruzalem wypisanych jest 12 imion plemion synów Izraela. Dawniej zwyczajowo bramy miały nazwy miast, w kierunku których prowadziły odpowiednie drogi. Stąd błogosławieństwo miasta odnosi się przede wszystkim dla Izraela (por. Ez. 48,30-35; 2. Mojż. 28,21; 39,14).

Czasze, złote (5,8; 15,7): W złotych czaszach kapłani ofiarują kadzidło° Bogu i Barankowi (5, 8). Gniew Boży jest także w złotych czaszach° (15,7).

Część, trzecia (8,7-12; 9,15.18; 12,4): Trzy to przede wszystkim liczba° Boga, Jego objawienia. Bóg jest Bogiem Trójjedynym; moc Boga została ukazana w zmartwychwstaniu Syna Bożego, który powstał trzeciego dnia. - Bóg objawił się w szczególności na obszarze, gdzie jest chrześcijaństwo; dlatego trzecia część ludzi ma odniesienie do tej części mieszkańców ziemi, która zna Boże objawienie, ale ostatecznie odpadła od Boga - apostatyczne chrześcijaństwo (1-4 trąba). - W rozdziale 12,4 smok strąca trzecią część gwiazd°: chodzi o czołowe osobistości w ramach apostatycznego chrystianizmu.

Diabeł (2,10; 12,9.12; 20,2.10): zobacz *Smok*.

Diadem (12,3; 13,1; 9,12): lub opaska na głowę, tzn. odznaka królewskość wśród Persów, opaska ozdobiona bielą w turbanie. W Apokalipsie diademy noszą smok, władca Europy, oraz Chrystus podczas swojego drugiego przyjścia.

Dni, 1260 (11,3; 12,6): Jest to czas wielkiego ucisku (42 miesiące, 3½ roku), czas ostatnich 3½ roku przed królestwem pokoju. Bóg zachowuje w tym czasie zarówno dwóch świadków, jak i resztkę z narodu izraelskiego; każdy dzień ucisku liczy się u Boga.

Drzewo/drzewa (7,1; 9,4): bogacze lub wielcy tego świata (Mat. 3,10; Mar. 8,24), dający ludziom ochronę. W podobieństwie o drzewie figowym Pan Jezus powiedział, że nie tylko drzewo figowe, ale także inne drzewa zostaną wycięte (Łuk. 21,29-31). W tym przypadku można myśleć o narodach Bliskiego Wschodu (Syrii, Egipcie, Filistei – Palestyńczykach, mieszkańcach Gazy), Edomie (Arabii Saudyjskiej?). W Ez. 31 widzimy Assura przedstawionego jako wielkie drzewo. O Królestwie niebieskim (dzisiejszym czasie chrześcijaństwa), Pan mówi, że jest ono podobne do wielkiego drzewa (Mat. 13,32).

Drzewo oliwne (11:4): Drzewo° to mocarstwa (albo imperia, albo pojedyncze osoby). Olej jest obrazem Ducha Świętego (por. namaszczenie Duchem Świętym w NT – 1. Jana 2,20; 2.Kor. 1,21.22). Objawienie 11 mówi o dwóch prorokach, którzy prorokują w mocy Ducha Świętego; są świadkami praw Chrystusa z tytułu bycia Królem i Arcykapłanem.

Drzewo życia (2,7; 22,2.14.19): obraz Chrystusa, z którego wierzący mogą korzystać, z którego mogą jeść. Chrystus jest źródłem i orzeźwieniem zarówno dla zwycięzców (2,7), jak i dla mieszkańców nowego Jeruzalem. Drzewo życia rosnące w nowym Jeruzalem przynosi owoce przez cały rok i mieszkańcy miasta mogą je ciągle jeść; liście drzewa służą do uzdrawiania narodów (por. Ez. 47,12).

Ewangelia, wieczna (14,6): Ewangelia wieczna jest głoszona dwóm grupom ludzi: (a) tym, którzy przebywają na ziemi, oraz (b) każdemu narodowi, plemieniu, językowi i ludowi; są to ziemie pogańskie (por. 13,7.8). Wieczna ewangelia różni się od "ewangelii łaski" (Dz. Ap. 20,24) głoszonej dzisiaj i od "ewangelii królestwa" głoszonej przez Jana Chrzciciela (Mt 3,1.2) i przez samego Pana (Mt 4.24). Również w przyszłości ewangelia o królestwie będzie głoszona na całym świecie przez bojących

się Boga Żydów (Mt 24,14). Podczas wielkiego ucisku będzie głoszona wieczna ewangelia, wzywająca ludzi do zwrócenia się do Boga jako Stwórcy, do oddania Mu czci i uwielbienia.

Duchy, siedem (1,4; 3,1; 4,5; 5,6): określenie Ducha Świętego w różnorodności Jego działania w sądzie (por. Izaj. 11,2). Jego działanie jest jednak jednolite.

Godzina próby (Obj. 3,10): czas próby dla całej ziemi, to czas między pochwyceniem (1 Tes. 4,14-18) a nastaniem Tysiącletniego Królestwa Pokoju, który trwa w sumie 7 lat. Wielki ucisk obejmuje tylko ostatnie trzy i pół roku tego czasu. Zborowi w Filadelfii Pan obiecuje, że zachowa go od tej próby

Góra (6,14.15.16; 8,8; 16,20; 17,9; 21,10): potężne królestwo lub władca (por. Ps. 46,3f.; Izaj. 40,4; 64,1.3; Jer. 51,25; Dan. 2,35.44; Mich. 6,1f.; Hab. 3,10; Zach. 4,7; Mat. 17,20; 21,21). W rozdziale 17,9 czytamy o 7 górach, które są wskazówką na Rzym leżący na 7 wzgórzach. W rozdziale 22,10 Jan jest wiedziony na górę, aby stamtąd mieć dobry widok na nowe Jeruzalem.

Góra Syjon (14,1): patrz Syjon.

Grad (8,7; 11,19; 16,21): marzący deszcz. Deszcz z nieba daje płodne czasy i przynosi ludziom pokarm i tym samym radość (Dz. Ap. 14,7; por. siódma plaga w 2. Mojż 9,13-35; zob. też Joba 38,22.23; Ps. 105,32). Zsyłając na ziemię grad Bóg zamienia błogosławieństwo w sąd.

Grzmot (4,5; 6,1; 8,5; 10,3.4; 11,19; 14,2; 16,18; 19,6): potężne przemawianie Boga w czasie sądu (w wyniku uderzenia pioruna^o) (por. Ps. 29). Głos śpiewaków harfy jest jak szum wielu wód i jak huk głośnego grzmotu (14:2).

Gwiazdy, siedem (aniołów) (1,16; 1,20; 2,1): 7 gwiazd znajduje się w prawej ręce Pana Jezusa; co więcej, są to aniołowie. Aniołowie często reprezentują Boga przed ludźmi jako Jego posłańcy; w rozdziale 1 są przedstawicielami zborów przed Bogiem; są odpowiedzialni za stan kościoła.

Gwiazdy na niebie (6,13; 12,4): Gwiazdy świecą na niebie i dają orientację w nocy. Niebo jest miejscem sprawowania władzy (Dan. 4,26). Gwiazdy są symbolem osób pełniących funkcje przywódcze w życiu publicznym (polityka, kościół, kultura, biznes).

Gwiazda Poranna (2,28; 22,16): Imię Chrystusa, który przychodzi przed sądami dla pochwycenia swoich (2. Piotra 1,19; 1. Tes. 4,13). Obietnica Jego przyjścia dana jest zwycięzcom w Tiatyrze (2,28) oraz wszystkim wierzącym przedstawionym na końcu księgi Księgi Objawienia (22,16).

Hades (1,18; 6,8; 20,13.14): po grecku świat podziemny; miejsce przebywania duchów zmarłych. W Hadesie znajdują się zmarli niewierzący; wierni, którzy zasnęli, są w raju (por. Łuk 16,19; 23,43). Hades jest tymczasowym miejscem przebywania niewierzących zmarłych. Na końcu Królestwa Pokoju zostaną wskrzeszeni i osądzeni na wieczne potępienie, a następnie Hades zostanie wrzucony do jeziora ognistego (Dz. Ap. 20,11-15). (1,18; 6,8; 20,13.14):

Jeruzalem, nowe (3,12; 21,2): Kościół w obrazie miasta Jerozolimy. Jerozolima oznacza posiadanie lub fundament pokoju. To miasto zstępuje z nieba, nie schodzi jednak na ziemię. Bóg i Baranek są w tym mieście. Nowe Jeruzalem jest rzeczywistą metropolią rządzącą w królestwie pokoju i w stanie wiecznym. Jest ono jednocześnie oblubienicą, którą nabył Chrystus. Będzie z nią królował w królestwie pokoju i w stanie wiecznym.

Kadzidło (5,8; 8,3.4): Kadzidło było ofiarowane przez kapłanów w świątyni na ołtarzu kadzidlany. Jest to obraz modlitwy (por. Ps. 142,1; Obj. 5,8). W Objawieniu 5 starsi mają czasy pełne kadzidła, które są modlitwami świętych przebywających wówczas na ziemi w wielkim ucisku i prześladowaniach (por. 13,7-10). W rozdziale 8 „inny anioł”^o (= Chrystus) dodaje kadzidło do modlitw świętych i w ten sposób daje im siłę. Bóg wysłucha modlitw i osądzi wrogów.

Kamień (kamyk), biały (2,17): Kiedyś ludzie oddawali swój głos w wyborach na swojego kandydata białym kamieniem. W rozdziale 2 kamień wyraża szacunek Chrystusa dla wierzącego. Na kamieniu znajduje się nowe imię, znane tylko odbiorcy kamienia. Nie jest jasne, czy na kamieniu jest nowe imię Chrystusa, czy nowe imię wierzącego; w obu przypadkach chodzi o osobistą relację między Chrystusem a wierzącym.

Kobieta (12,1.4.6, 13-17): W Obj. 12 kobieta jest obrazem Izraela; rodzi Mesjasza (w. 5). W Starym Testamencie Izrael jest w różnych miejscach porównywany do matki (Ez. 23; Izaj. 50; Oz. 2). Kobieta ubrana jest w słońce, znak najwyższej władzy. Księżyc jest pod jej stopami: wszystkie pochodne władze będą jej kiedyś podlegać (Izraelowi).

Koń Koń (6,2.4.5.8; 19,11,14): koń jest symbolem sprawowania władzy Bożej podczas sądu:

(a) biały koń (6,2; 19,11.14): biel (lub lśniący) jest kolorem zwycięstwa. W rozdziale 6,2 jest mowa o zwycięskim zdobywcy; w rozdziale 19, Pan Jezus siedzi na białym koniu, podobnie jak wojska, które za Nim podążają.

b) ognistoczerwony koń (6,4): kolor ognistoczerwony jest użyty tylko w odniesieniu do smoka w rozdziale 12,3. Koń jest koloru ognia; ziemia płonie z powodu sądu. Zabranie pokoju: ludzie zabijają się nawzajem wielkim mieczem (por. Mat. 10,34); anarchia, wojny domowe, terroryzm.

c) czarny koń (6, 5): czerń jest kolorem śmierci i żałoby (Jer. 4,28; Ez. 31,15).

d) koń biały (blady) (6, 8): bladość to kolor zwłok. Śmierć siedzi na koniu, Hades podąża za nią. Czwarta część ziemi ginie: masowa śmierć na całym świecie z powodu (a) zadawanego gwałtu, (b) głodu, (c) zarazy (plagi) i (d) dzikich zwierząt (bestialskie okrucieństwo) - por. Ez. 14, 21.

Korona (2,10; 3,11; 4,4.10; 6,2; 9,7; 12,1; 14,14): greckie stephanos, także wieniec zwycięstwa. Znak zwycięstwa lub władzy królewskiej. Męczennikowi obiecana jest korona życia (2,10; por. Jana 1,12). Jest to ukoronowanie życia w zmartwychwstaniu. Chrystus ma na głowie złotą koronę jako znak swojej godności (14,14).

Korzeń Dawida (5,5; 22,16): Chrystus jako początek królewskiej linii Dawida. Jednocześnie jest On Synem Dawida, w którym wszystkie obietnice Dawida znajdują swoje wypełnienie. Jako Syn Dawida będzie panował nad Izraelem, a wszystkie narody będą Mu poddane (Ps. 72). Jest On także Korzeniem (por. Izaj. 11, 1-10); hebrajskie słowo oznacza zarówno Korzeń, jak i Odrośl.

Książeczka, otwarta (10,2.8.9.10): Książeczka zawiera objawienia z czasów Starego Testamentu, które były już znane. W rozdziale 5 zwój był zamknięty i musiał zostać otwarty; odnosił się on do Bożych zamiarów dotyczących całej ziemi. Tu widzimy małą książeczkę, ponieważ zawiera ona tylko plan Boży dotyczący jednego miasta - Jerozolimy (zob. rozdz. 11).

Księga (5,1.2.3.4.5.7.9): Księga albo zwój (por. akt kupna lub zwój księgi w Jer. 32,6–15) symbol prawa posiadania ziemi: kto (a) posiada niebo i ziemię (por. 1. Moj. 14,9) oraz (b) kto może ją odkupić? Jest nim Baranek, który przez swoją śmierć na krzyżu nie tylko odkupił ludzi, lecz także nabył sobie cały świat na własność (por. Mat. 13,38.44). Ziemia zostanie uwolniona od grzechu na skutek sądu i w okresie Tysiącletniego Królestwa spłyną na nią wielkie błogosławieństwa.

Księga Życia (3,5; 13,8; 17,8; 20,12.15; 21,27): Wyrażenie to dotyczy zarówno niekończącego się życia wiecznego (Fil 4,3; Obj. 3,5; 13,8; 17,8; 20,12.15; 21,27) jak również życia ziemskiego w ciele (2. Moj. 32,32.33; Ps. 69,28). Z Księgi Życia Baranka, gdzie zapisane są imiona wierzących, na nowo narodzonych ludzi, żadne imię nie może zostać wymazane, jedynie z księgi ziemskiego życia.

Księżyc (6,12; 8,12; 12,1): Księżyc jest symbolem udzielonej władzy (por. Ps 89,34). W rozdziale 6,12 staje się elementem dezorientującym, zamiast wskazywać kierunek w nocy. W rozdziale 12 księżyc znajduje się pod stopami kobiety (Izraela), która zgodnie z planem Bożym będzie pewnego dnia wyniesiona ponad inne narody; wtedy wszelka władza będzie w jej ręku.

Laska, żelazna (2,27; 12,5; 19,15): Laska jest symbolem skutecznego pokonywania wrogów (por. Ps. 2, który proroczy mówi o Mesjaszu). Zwycięzca z Tiatyry uczestniczy w królowaniu Pana Jezusa (2,27).

Lew (5,5; 10,3): Lew jest królem zwierząt (Przyp. 30,30), a więc symbolem majestatu i mocy Chrystusa jako Króla. Jest silniejszy niż zwierzęta w rozdziale 13. Lew zwyciężył. On wyzwoli ziemię spod panowania grzechu (Jana 1,29). W rozdziale 10 Chrystus woła, jak lew, który ryczy. Zobacz prorocstwo o Panu Jezusie jako Lwie Judy (1. Mojż. 49,8-12).

Liczby, ich znaczenie:

1	Wyjątkowość, jedność, zgodność, źródło, rada, obietnica. Przede wszystkim odniesienie do samego Boga (5. Mojż. 6,4; Zach. 14,9).
2	Różnorodność, podział, wspólnota, pomoc, świadectwo; negatywnie: niezgoda, wrogość
3	Istota rzeczy, rzeczywistość, objawienie; trójjedność Boga; zmartwychwstanie, sanktuarium, niebo, bliskość Boga (por. trzecie niebo - 2. Kor 12,2).
4	Uniwersalność ziemską, 4 królestwa; 4 ewangelie; próba, pustynia, doświadczenie
5	Odpowiedzialność; 5 palców u rąk, nóg i narządów zmysłu
6	Zło, grzech; niepełność; liczba bestii (666), olbrzym Goliat miał wysokość 6 łokci; opuszczenie Chrystusa na krzyżu rozpoczęło się o 6 godzinie; w wyniku grzechu wisiał na krzyżu przez 6 godzin.
7	Kompletność, doskonałość: 7 pieczęci, 7 trąb, 7 czas; 7 przypowieści; negatywne: 7 złych duchów (Mt 12,45); 7 głów
8	Nowy początek; pierwszy dzień nowego tygodnia
9	3 x 3: intensywne objawienie: NT ma 3 x 3 x 3 (= 27) ksiąg. Wykrzyknienie Chrystusa o 9 godzinie: "Wykonało się".
10	2 x 5: intensywna odpowiedzialność: 10 przykazań; próba: 10 dni ucisku
12	3 x 4: Bóg zajmujący się ziemią i objawiający w ten sposób swoją sprawiedliwość: administracja, rząd Boży; 12 plemion Izraela, 12 apostołów, w nowej Jerozolimie wielokrotne występowanie liczby 12.

Nikolaici (2,6.15): od Mikołaja: zwycięzca ludu. Podzielili oni lud Boży na tzw. duchownych (kapłani) oraz zwykłych ludzi (świeccy). Na początku był to tylko pewien zwyczaj (2,6), później stało się doktryną (2,15). Niektórzy komentatorzy uważają, że Nikolaici nadużywali łaski i aprobowali złe praktyki w życiu chrześcijan.

Miecz, ostry, obosieczny (1,16; 2,12.16; 19,15.21): ostry, obosieczny miecz pochodzi z ust Jezusa. To Jego słowo, za pomocą którego dokonuje On sądu (Jana 12,47; Hebr. 4,12).

Mieszkać, na ziemi (3,10; 8,13; 11,10; 13,8.12.14; 17,2.8): Odnosi się to do ludzi, którzy zamieszkują na ziemi i dla których ziemia znaczy wszystko. Prawdziwi chrześcijanie natomiast są świadomi swojego niebiańskiego powołania i stanowiska; żyją jako obcy na ziemi. Ci, którzy mieszkają na ziemi, są więc ludźmi, którzy ostatecznie tworzą apostatyczny chrystianizm; ich imiona nie są zapisane w Księdze Życia (17:8).

Morze (13,1): Obraz wzburzonych narodów, burzliwe współzycie pomiędzy ludźmi; obraz niepokojów (por. 17,15; Izaj. 57,20).

Morze, szkliste (4,6; 15,2): Morze nie jest już wodą, lecz szkłem. Nie ma już potrzeby oczyszczania się (por. 22,1). W ST istniało „miedziane morze”, umywalnia kapłanów (2. Król. 25,13). Dopóki wierzący pozostają na ziemi, potrzebują oczyszczenia z grzechów (Efez. 5,26). W rozdziale 15

morze szklane jest zmieszane z ogniem, co oznacza, że Bóg często oczyszczał swoich ogniem prześladowań i utrapień, aby stali się uczestnikami Jego świętości (1. Piotra 1,6.7; 4,12.13).

Objawienie (1,1): greckie apokalypsis, dosł. ujawnienie. Objawienie jest przez cały czas napisane w czasie przeszłym: Dla Boga przyszłość jest jednocześnie przeszłością. Objawienie jest księgą jawną, a nie zakodowaną (22,10).

Oblicze jak słońce (1,16; 10,1): najwyższy autorytet i chwała Chrystusa jako sędziego (por. Mal. 3,20; Mat. 17,2; por. Obj. 20,11).

Oblubienica (21,2.9; 22,17): Oblubienicą Baranka są wierzący czasu łaski obejmujący okres od dnia Zielonych Świąt aż do pochwylenia wierzących (por. Efez. 5,25–27; 2. Kor 11,2), jedynie oni należą do Kościoła. W czasie wesela oblubienica jest ubrana w lśniący bisior. W tej piękności ukazuje się wraz z nastaniem Tysiącletniego Królestwa (21,9) oraz w momencie nastania nowego nieba i nowej ziemi (21,2). Jest ona widziana jako miasto, w którym będzie rządziła wspólnie z Chrystusem. Oblubienica tęskni za przyjściem Chrystusa, swojego Oblubieńca (22,17).

Obłok (1,7; 10,1; 11,12; 14,14-16): Znak obecności Boga. Bóg przyszedł w obłoku (w Szechinie) wśród ludu izraelskiego. Obłok prowadził lud przez pustynię i przeniósł się do niego po zbudowaniu przybytku (2. Mojż. 40,35; Mat. 17,5); później Bóg zamieszkał w świątyni przez obłok (1. Król. 8,10.11; Ez. 10,4; por. Izaj. 4,5; 19,1).

Oczy (1,14; 2,18; 4,6; 5,6; 19,12): symbol poznania i wnikliwości. Przed Chrystusem nic nie da się ukryć, Jego oczy są jak płomień ognia°. Sąd, którego On dokona, będzie odpowiadał Jego świętości (1,14; 2,18; 19,12). Cztery postacie° posiadają oczy z przodu i z tyłu, one widzą wszystko, co stało się w przeszłości i to, co się stanie w przyszłości (4,6). Baranek° posiada 7 oczu, co wskazuje na Jego wszechwiedzę (5,6)

Ogień (3,18; 8,5, 7, 8; 9,17, 18; 11,5; 13,13; 14,10, 18; 15,2; 16,8; 17,16; 18,8; 20,9; 21,8): Symbol trawiącej świętości Boga (Hebr. 12,29), w której dokonuje On sądu. Grad z ogniem (piorun°) to burza z piorunami, ciężki wyrok.

Ołtarz (6,9; 8,3.5; 11,1; 14,18; 16,7): Ołtarz bez dodatkowego określenia oznacza ołtarz ofiar całopalnych, który stał w przedsionku (2. Mojż. 1-8); tam spalana była ofiara całopalna i części innych ofiar. Stamtąd Aaron brał ogień do kadzielnicy i wchodził miejsca świętego, aby spalić na ołtarzy kadzidlany wonne kadzidło (3. Moj. 16,12; Obj. 8,3.5). Ołtarz był skrapiany krwią zwierząt ofiarnych, lub była ona wylewana u podstawy ołtarza. Również krew męczenników została "wylana na śmierć"; dlatego ich dusze znajdują się poniżej ołtarza (6, 9). Uwielbianie Boga będzie miało miejsce przy ołtarzu (Obj. 11,1). Z ołtarza – gdzie znajdowały się dusze męczenników – wyszedł anioł i zażądał dokonania sądu (Obj. 14,8). Ołtarz potwierdza także sprawiedliwe Boże sądy (Obj. 16,7).

Ołtarz, złoty (Obj. 8,3; 9,13): Ołtarz kadzidlany był z drzewa akacjowego pokrytego czystym złotem. Stał on w miejscu świętym; na nim spalane było kadzidło° (2. Moj. 30,1-6). Anioł posiadał kadzidło i przez to dodawał siły modlitwom świętych, którzy znajdują się w czasie sądów na ziemi (Obj. 8,3). Z czterech rogów° złotego ołtarza wyszedł głos i dał aniołowi mającemu szóstą trąbę rozkaz uwolnienia aniołów spętanych nad rzeką Eufrat (Obj. 9,13.14).

Orzeł (4,7; 8,13; 12,14): Król przestworzy; symbol szybkości. Jedna z żywych istot podobna jest do orła (4,7). Przed ostatnimi trzema sądami oznajmionymi trąbami, na środku nieba pojawia się orzeł(8,13). Kobiectwie (Izrael) będą dane orle skrzydła, aby mogła schronić się na pustyni i przetrwać (12,14).

Otchłań (9,1.2.11; 11,7; 17,8; 20.1.3): gr. *abyssos*, bezdenna głębia. Z tej otchłani pojawi się szarańcza (demoniczne moce) i odnowione królestwo rzymskie (Europa) (11,7; 17,8). Kiedy szatan zostanie związany na 1000 lat, będzie wrzucony do otchłani (20,3).

Pan Bóg (1,8; 4,8.11; 11,17; 15,3; 16,7; 18,8; 19,6; 21,22; 22,5.6): to Jahwe Elohim (por. 1. Mojż. 2), Stwórca w stosunku do swoich stworzeń. Pan czyli Jahwe to Wieczny, Niezmienny (por. Ps. 102,27; 5. Mojż. 32,39; 2. Mojż. 3; Hebr. 13,8). Wszystkie te atrybuty zostaną również objawione w sądzie; On jest wierny sobie w swojej sprawiedliwości i wybawia pobożnych od bezbożnych.

Panna (14,4): Obraz czystości, czułości i prostoty wobec Chrystusa (por. 2. Kor. 11,2). Nie splugawili się kobietami, ale poszli za Barankiem. Są oni pierwocinami spośród ludzi, a szczególnie z Izraela.

Pierworodny (1,5): Pierwszy według kolejności narodzin, ale może też oznaczać nadane pierwszeństwo (Ps. 89,28; Kol. 1,15.18); w odniesieniu do Chrystusa: Jego pierwszeństwo jako człowieka, zarówno podczas Jego dni na ziemi, jak i jako Zmartwychwstałego (por. Kol. 1,18).

Pokuta, opamiętanie (2,5.16.21.22; 3,3.19; 9,20.21; 16.,9.11): gr. *metanoia*; całkowita odmiana wnętrza; stąd prawdziwa pokuta; wezwanie do pokuty zwykle odnosi się do niewierzących w NT. Jeśli wierzący zbłądzili, muszą również pokutować.

Posąg zwierzęcia (13,14.15; 14,9.11; 15,2; 16,2; 19,20; 20,4): bożek- lub ohydny obraz władcy przyszłego rzymskiego królestwa (Europy); mieszkańcy ziemi muszą wykonać jego posąg. Drugie zwierzę (antychryst, fałszywy prorok) tchnie w niego ducha (13,14.15). Ten posąg jest „ohydą spustoszenia“, o której mówił Pan w oparciu o prorocstwo Daniela. Ten obraz obrzydliwości zostanie ustawiony w świątyni (Dan. 9,27; Mat. 24,15). Chwalcy zwierzęcia i jego posągu będą do tego zmuszani, aby oddać mu hołd (14,9.11; 16,2; 19,20); Zwycięzcy zwierzęcia nie oddali pokłonu zwierzęciu (15,2; 20,4)

Postacie cztery (lub cztery zwierzęta, lub cztery istoty żywe) (4,6–9; 5,6–14; 6,1–6; 7,11; 14,3; 15,7; 19,4): są symbolami Bożych sądów. Cztery postacie posiadają zarówno cechy cherubina (Ez. 1) jak i serafina (Izaj. 6). *Cherubini* wykonują Boże sądy z 1. Moj. 3,24). Ezechiel widział. Jak cherubini wzniesli się w górę i w końcu opuścili miasto. *Serafini* są stróżami Bożej świętości (Izaj. 6,2.6). W poniższej tabeli można zauważyć paralele pomiędzy charakterem czterech postaci i opisem Chrystusa w czterech ewangeliach.

Zwierzę	Znaczenie	Ewangelia	Charakter Chrystusa
Lew	Siła i majestat (Przyp. 30,30)	Mateusz	Król Izraela
cielec	Wytrwałość, cierpliwość, wytrzymałość (1. Kor. 9,9)	Marek	Wierny sługa
człowiek	Mądrość, poznanie (głowy ukazane w rozdziale 13), człowieczeństwo	Łukasz	Syn człowieczy
Orzeł	Szybkość, przebywa w przestrzeni niebieskiej	Jan	Człowiek z nieba, Syn Boży

Prorok, fałszywy (16,13; 19,20; 20,10): Określenie dla Antychrysta, drugiej bestii wywodzącej się z ziemi (13,11-18). Z ust proroka wychodzą trzy duchy nieczyste podobne do żab (16,13). Później jest on razem z bestią o dziesięciu głowach w Armagedonie i zostaje wrzucony przez Pana do jeziora ognia (19,20; 20,10). Różne nazwy dla Antychrysta to:

(a) Bestia pochodząca z ziemi: (Obj. 13,11-18); ma rogi jak baranek, ale mówi jak smok.

b) Antychryst: Tak nazywa go Jan w swoich listach (1. Jana 2,18,18.22; 4,3; 2. Jana 7). Dosłownie, „Antychryst” oznacza przeciw lub w miejsce Chrystusa. Pan Jezus powiedział o nim, że przyjdzie w swoim imieniu i że Żydzi go przyjmą (Jana 5,43).

c) Król: Tak jest nazwany w Księdze Daniela 11,36-39. Będzie on królem w Izraelu i zostanie przyjęty przez bezbożnych Żydów jako obiecany Mesjasz (por. Izaj. 11,4; 30,33; 57,9; Dan. 11,36; Sof. 3,15; Zach. 11,17).

d) Człowiek grzechu, syn zatracenia, bezprawia: tak nazywa go Paweł w 2. Tes. (2,3.8); wywyższy się ponad wszystko, co nazywa się Bogiem lub jest przedmiotem kultu; pozwoli, by czczono go jako Boga i zasiądzie w świątyni.

Pustynia (12,6.14; 17,3): Czasem obraz narodów, np. „pustkowie narodów” w Ez. 20,35; miejsce bez wody, bez orzeźwienia (por. Ps. 63,1; Ps. 42,1,2.6).

Rogi ołtarza (9,13): Jest to ołtarz kadzidlany, ołtarz wstawiennictwa (2. Mojż. 30,1-7; por. Obj. 8,1-5). Z rogów ołtarza kadzidlanego dochodzi głos. Rogi symbolizują moc wstawiennictwa. Bóg odpowiada na wołanie o pomstę męczenników (6,10) i na wstawiennictwo Chrystusa. Ołtarz znajduje się przed Bogiem, przed tronem Bożym.

Róg (12,3; 13,1.11; 17,3.7, 12,16): Róg jest symbolem władzy królewskiej (por. 1. Sam. 2,10; Dan. 7,24; Łuk. 1,69). Baranek ma 7 rogów, pełną moc królewska (5,6). 10 rogów symbolizuje władzę 10 królów (17,12). Swoją władzę oddadzą zwierzęciu (władcy Europy). Drugie zwierzę pochodzące z ziemi ma 2 rogi jak baranek i podaje się za Mesjasza (13,11).

Rzeka, woda życia (22,1): Rzeka wody życia wypływa z tronu Boga i Baranka (por. Ez. 47,1-12). Jest to obraz błogosławieństwa w wyniku rządów Boga i Baranka. Strumień służy do orzeźwienia. W rozdziale 4,5 czytamy, że z tronu wychodziły błyskawice, głosy i grzmoty; po sądach może wypłynąć rzeka błogosławieństwa.

Rzeki i źródła wód (8,10; 16,4): Źródła orzeźwienia wysychają, naturalne błogosławieństwa stają się źródłami śmiertelnego zniszczenia.

Skrzydła (4,8): Szybkość w wykonywaniu sądu. W Izaj. 6, czytamy, że Serafinowie przykrywają dwoma skrzydłami swoje twarze, dwoma skrzydłami stopy, a na dwóch latają. Nie uważali się za godnych oglądać Króla w Jego chwale (szacunek), ani służyć Mu (pokora w służbie), latają (stała gotowość do służby). Kobieta w rozdziale 12 otrzymuje skrzydła orła, aby mogła szybko uciec na pustynię.

Skrzynia Przymierza (11,19): Świątynia i Skrzynia Przymierza były centralnymi elementami żydowskiej służby, mieszkaniem Boga pośród swojego ludu. Bóg mieszkał w świątyni i wznosił się nad Skrzynią Przymierza (1. Kron. 13,6). Skrzynia Przymierza jest szczególnym znakiem związku Boga ze swoim ludem. W objawieniu Skrzynia Przymierza znajduje się w świątyni w niebie. Bóg powołuje się więc na wcześniejsze przymierze z ludem izraelskim i na swoje obietnice dane ludowi.

Słońce (1,16; 6,12; 7,16; 12,1; 17,19): Słońce jest symbolem najwyższej władzy (Mal. 4,2), stąd oblicze Chrystusa jaśnieje jak słońce (1,16). W rozdziale 6,12 słońce jest symbolem najwyższej ziemskiej władzy, która zostaje zaćmiona. Ciało niebieskie natomiast mają służyć utrzymaniu porządku i orientacji (1. Mojż. 1,14-18). W rozdziale 12 kobieta (Izrael) jest przyobleczona w słońce. Izrael będzie wiodącym narodem ziemi w królestwie pokoju.

Sługa (1,1; 2,20; 7,3; 10,7; 11,18; 19,2; 22,3.6): lub niewolnik. Sługa wykonuje wolę Bożą i Jezusa Chrystusa. Pan Jezus przekazał Objawienie Boże przez anioła (*współslugę* - 22,9) swoim sługom (najpierw Janowi), który również był sługą (Objawienie 19,10).

Smok (12,3.4.7.9.13.16.17; 13,2.11; 16,13; 20,2): określenie szatana (rozd. 12). Daje on bestii panowanie nad Imperium Rzymskim (Europą); pierwsza bestia jest podobna do smoka i reprezentuje jego panowanie, ale ostatecznie jest w jego rękach. Druga bestia (antychryst, fałszywy prorok) przemawia jak smok (13,11).

W Objawieniu znajdujemy cztery określenia szatana (12,9): (a) smok = despotyczny władca i morderca, zwłaszcza Izraela (tylko w Objawieniu szatan jest nazwany smokiem); (b) wąż starodawny = przebiegły, zwodziciel (por. 1. Mojż. 3); (c) diabeł [diabolos] = mąciiciel, niszczyciel Bożych zarządzeń; (d) szatan = przeciwnik Boga.

Starcy, dwudziestu czterech (4,4.10; 5,5.6.8.11.14; 7,11.3; 11,16; 14,3; 19,4): są to zmartwychwstali i uwielbieni święci, zabrani do nieba przed nastaniem sądów. Do nich zaliczani są wierzący tworzący kościół, ale również wierzący z czasów Starego Testamentu, nie należący do niego; wszyscy zostaną wzięci do nieba podczas powtórnego przyjścia Pana (oni są „umarłymi w Chrystusie”; 1. Tes. 4,16). Liczba 24 wskazuje na 24 działy kapłańskie, naczelników rodzin kapłańskich (1. Kron. 24,25). Starcy siedzą na tronach i mają wejrzenie w Boże myśli, mądrość, dojrzałość, zdolność do osądzania. 24 = 2 x 12; liczba° 12 jest liczbą wskazującą za rządzenie i administrowania (por. 12 plemion izraelskich i 12 apostołów). Starcy są wspomniani po raz ostatni w rozdziale 19,4, krótko przed opisem wesela Baranka. Część starców (wierzący należący do kościoła) będą tworzyć oblubienicę Baranka, pozostała część (wierzący ST) będą zaproszonymi gośćmi.

Statki (8,9; 18,19): Symbol bogactwa zdobytego poprzez handel.

Strumień (12,15.16): Czasem jest symbolem potężnej siły armii, np. armii asyryjskiej (Izaj. 8,7.8; 28.15. 18; Dan. 9,27); w każdym razie obraz wrogiej potęgi.

Syn Człowieczy (1,13; 14,14): Imię Chrystusa podczas Jego życia; na ziemi był On odrzucony (Mat. 8,20), w przyszłości będzie On panował nie tylko nad narodem izraelskim, ale nad całym stworzeniem (Mat. 24,30; 26,64; por. Ps. 8,4). Jako Syn Człowieczy będzie On także Sędzią (Dz. Ap. 17,31; Jana 5,27; 12,34–36).

Szarańcza (9,3.7): Symbol demonicznych mocy, narzędzia szatana. Wychodzą z dymu, który całkowicie oślepi ludzi.

Szaty, białe, (6,11; 7,9.13.14): Odzienie męczenników i ludzi, którzy przeszli przez wielki ucisk, będące znakiem uznania i zwycięstwa; symbol przyjęcia Bożej sprawiedliwości i godności kapłańskiej (por. Obj. 20,4–6).

Świat cały (3,10; 12,9; 16,14): gr. - *oikoumenes*. Zasadniczo jest to obszar byłego królestwa Rzymskiego (por. Łuk. 2,1). Królowie całego świata to władcy krajów europejskich (17,12–14).

Świątynia: W Starym Testamencie świątynia była mieszkaniem Boga. W miejscu najświętszym świątyni stała skrzynia przymierza°, nazywana także tronem Boga. "Świątynia Namiotu Świadectwa" była miejscem najświętszym namiotu zgromadzenia.

Świecznik, lampion, złoty (1,12.13, 20; 2,1.5): 7 złotych świeczników to obraz poszczególnych zgromadzeń powołanych do szerzenia Boskiej chwały i światła na ziemi, ponieważ znajdują się one na ziemi. Kiedy Pan był tutaj, był światłością świata (Jana 8,12).

Syjon (14,1): Na górze Syjon Dawid zbudował gród Syjon, siedzibę władzy. Góra Syjon jest symbolem królewskości Dawida (zob. Ps. 78,65-70; 132,13.14.17). Po raz pierwszy wspomniany w 2 Sam. 5,7, gdzie Dawid został królem nad całym Izraelem. 144 000 na górze Syjon w Obj. 14 będzie zaangażowanych w rządzenie z Panem.

Tęcza (4,3; 10,1): Symbol Bożego miłosierdzia, które nie ustaje nawet w czasie sądów. Dzięki sądom, ziemia zostaje oczyszczona z niegodziwców. W czasie potopu, wszyscy bezbożni zginęli, tylko Noe i jego rodzina zostali uratowani. Na znak, że Bóg nie zniszczy ponownie ziemi potopem, dał tęczę (1. Mojż. 9,12-17).

Trawa, zielona (8,7; 9,4): ziemski dobrobyt (Izaj. 5,6; Zach. 10,1); chwała człowieka naturalnego (1.Piotra 1,24).

Trąba (1,10; 4,1; 8,2-9,14; 10,7; 11,15): Pan Jezus ma donośny głos, jak głos trąby (1,10; 4,1). Sądy trąb są symbolem wyraźnego przemawiania Boga (por. „głosy trąb”; 8,13). Sądy trąb są rozpoznawane przez świat jako pochodzące od Boga (por. Obj. 9,20), natomiast sądy pieczęci odbywają się w ramach Jego opatrności

Tron (4,2; 16,17): jest symbolem Bożych rządów. Bóg najpierw przeprowadza sądy prowadzące w konsekwencji do błogosławieństwa. Słowo tron pojawia się w Księdze Objawienia 47 razy. Podczas sądów Boży tron otoczony jest 24 tronami, na których siedzi 24 starców°.

Tron szatana (2,13): Tron szatana to miejsce, gdzie szatan sprawuje swoją władzę. On jest księciem tego świata (Jana 12,31; 14,30; 16,11). Świat jest systemem zorganizowanym przez ludzi, w którym szatan jest najwyższą instancją. Kusząc Pana Jezusa, diabeł powiedział, że da Mu wszystkie królestwa świata, jeśli tylko odda Mu pokłon (Mat. 4,8,9); z drugiej strony, nie ma na świecie innej władzy, jak tylko od Boga (Rzym. 13,1). Bestii z Księgi Objawienia Smok da swoją władzę i tron, i wielki autorytet (Obj. 13,2).

Trzcina (11,1; 21,15.16): Trzcina jest przyrządem pomiarowym. Kiedy Bóg daje instrukcje do mierzenia, sam określa, co jest mierzone (Ps. 16,6; Izaj. 34,17; Ez. 40,3.5; Zach. 2,6.12). W Nowym Jerozalem anioł mierzy złotą trzcina bramy i mury Jerozolimy.

Trzęsienie ziemi (6,12; 8,5; 11,13; 11,19; 16,18): Wstrząs całej cywilizacji. Cały świat lub miasta (jest to obraz zorganizowanego systemu tego świata) ulegnie niszczeniu. Jerozolimę dotknie ono w czasie zmartwychwstania dwóch świadków (11,13).

Wiatry na ziemi, cztery (7,1): Wiatry oddziałują z nieba na ziemię i dokonują katastrofalnego zniszczenia. Mogą być obrazem duchowych wpływów, wywołujących bunty, które Bóg użyje jako sądy. W Daniela 7,2 czytamy o wiatrach niebieskich, które doprowadziły do powstania ziemskich królestw. Wiatry uderzą w ziemię, morze° i drzewa°

Waga, (6,5): Symbol racjonowania żywności; efektem jest głód (3. Mojż. 26,26; Ez. 4,16). Żywność jest ważona: miarka (około litra) pszenicy jest tak droga, że bochenek chleba kosztuje równowartość około 140 zł; bochenek chleba jęczmiennego kosztuje wtedy 45zł : denar był zapłatą za jeden dzień pracy (Mat. 20,2).

Wielki ucisk (Obj. 7,14): czas wielkiego ucisku to ostatnie 3,5 roku ostatniego tygodnia lat z Księgi Daniela 9, 24-27. Ten okres bezpośrednio poprzedza Tysiącletnie Królestwo. Cały 7-letni tydzień to czas tzw. „godziny próby” . Wielki ucisk jest szczególnie uciskiem dla narodu Izraelskiego (Jer 30,7; Mat. 24,15).

Winorośl z ziemi (14,18.19): Winorośl dotyczy sądu nad bezbożnymi Żydami; zostaną oni zdeptani na dobre, prawdopodobnie razem z Antychrystem (19,15.17.18). Deptanie winnicy oznacza całkowite zniszczenie (Izaj. 24,13; 63,2.3; Jer. 25,30; Treny 1,15; Joel 3,13; Dz. Ap 19,15).

Wszchemogący (1,8; 4,8; 11,17; 15,6; 16,7,14; 19,6.15; 21,22): Imię Boga; hebr. *El Schaddai*, Bóg wypełniający wszelki obietnice. *El Schaddai* obiecał Abrahamowi potomstwo, chociaż nie byli już do tego zdolni (1. Mojż. 17,1). Tak samo Bóg wypełni swoje obietnice dane Izraelowi; Dla Niego nic nie jest niemożliwe (por. Łuk. 1,37). Imię „Wszchemogący” pojawia się razem z imieniem „Pan”, „Bóg” (*Jahwe, Elohim*) w rozdziale 4,8; 11,17; 15,3; 16,7; 19,6; 21,22; jako „Bóg Wszchemogący” w rozdziale 16,14 i 19,15.

Wyspy (6,14; 16,20): Symbolizuje handel pomiędzy państwami (por. Izaj. 23,2; 40,15; 51,5; 60,9; Ez. 26,18; 27,3, 15; Sof. 2,11). Kiedy wyspy są osądzane, tkanka gospodarcza świata się załamuje.

Złodziej (3,3; 16,5): Przyjście Chrystusa jak złodziej nie dotyczy wierzących, ale świata (Mat. 24,43; Łuk. 12,39; 1. Tes. 5,2; 2. Piotra 3,10; Obj. 3,3; 16,15). Chrystus przychodzi sądzić świat zupełnie niespodziewanie. Wierzący oczekują Go – jeśli trwają z Nim w społeczności - jako oblubieńca.

Złoto czyste jak szkło (21,18.21): Złoto jest symbolem chwały Bożej (Joba 37,22). Chwała i bogactwo Nowego Jeruzalem przerastają naszą wyobraźnię. Złoto jest przezroczyste jak szkło: nie ma już nieczystości tak jak na ziemi. Miasto odpowiada absolutnie światłu i chwale Boga.

Znamię (13,16.17; 14,9.11; 16,2; 19,20; 20,4): Znamię te jest znakiem rozpoznawczym lojalności ludzi wobec władcy Imperium Rzymskiego. Bez znamienia nikt nie może uczestniczyć w działalności gospodarczej. Dwa zwierzęta będą miały również absolutną kontrolę nad całym życiem gospodarczym.

Źródła wód: patrz rzeki.

Dodatek 2 – Przegląd Księgi Objawienia

Wprowadzenie 1,1-18			
A			Co widziałeś (1,9-20)
B			Co jest – listy do zgromadzeń (2,1-3,22)
		1	Efez (2,1-7)
		2	Smyrna (2,8-11)
		3	Pergamon (2,12-17)
		4	Tiatyra (2,18-29)
		5	Sardes (3,1-6)
		6	Filadelfia (3,7-13)
		7	Loadycea (3,14-22)
C			To, co się stanie potem (4,1-22,21)
I.			Scena w niebie (4 i 5)
	a		Tron w niebie (4)
	b		Baranek i zwój księgi (5)
II.			Siedem pieczęci (6,1-8.2)
	a		Pierwsze cztery pieczęcie (6,1-8)
		1	Pierwsza pieczęć: biały koń (6,1.2)
		2	Druga pieczęć: koń barwy ognistej (6,3.4)
		3	Trzecia pieczęć: czarny koń (6,5.6)
		4	Czwarta pieczęć: siwy koń (6,7.8)
	b		Ostatnie trzy pieczęcie (6,9-8,2)
		5	Piąta pieczęć: dusze poniżej ołtarza (6,9-11)
		6	Szosta pieczęć: wielkie zamieszanie (6,12-17)

1. Wtrącenie: Wykupieni z Izraela i narodów (7)
 a) 144.000 zapieczętowanych z Izraela (7,1-8)
 b) wielki tłum narodów (7,9-17)

		7	Siódma pieczęć: siedem aniołów z siedmioma trąbami (8,1,2)
--	--	---	--

2. Wtrącenie: Modlitwy świętych w niebie (8,3-5)

III.			Siedem aniołów z siedmioma trąbami (8,6-11,18)
	a		Pierwsze cztery trąby (8,6-13)
		1	Pierwsza trąba: ziemia (8,7)
		2	Druga trąba: morze (8,8.9)
		3	Trzecia trąba: rzeki i źródła (8,10.11)
		4	Czwarta trąba: słońce, księżyc i gwiazdy (8,12)
	b		Ostatnie trzy trąby: (3 x biada): (8,13-11,18)
		5	Piąta trąba: (pierwsze biada): szarańcza (9,1-12)
		6	Szosta trąba: (drugie biada): aniołowie znad Eufratu (9,13-21)

3. Wtrącenie: a) otwarta księżeczka (10)
 b) dwaj świadkowie (11,1-13)

		7	Siódma trąba: (trzecia biada): zapowiedź Królestwa Chrystusa (11,14-18)
--	--	---	---

4. Wtrącenie: Trzy znaki na niebie (11,19–15,4)
1. Pierwszy znak: kobieta i jej Syn (11,19–12,18)
 2. Drugi znak: trzy zwierzęta (12,3–13,18)
 - a) Smok (12,3–18)
 - b) Zwierzę z morza (13,1–10)
 - c) Zwierzę z ziemi (13,11–18)
- Wtrącenie dodatkowe: siedem scen z wielkiego ucisku (14)
3. Trzeci znak: zwycięzcy (15,1–4)

IV		Siedem czasz albo ostatnie plagi (15,5-16,21)
	a	Cztery pierwsze czasy (15,5-16,9)
	1	Pierwsza czasza: wylana na ziemię (16,2)
	2	Druga czasza: wylana na morze (16,3)
	3	Trzecia czasza: wylana na rzeki i źródła (16,4-7)
	4	Czwarta czasza: wylana na słońce (16,8,9)
	b	Ostatnie trzy czasy (16,10-21)
	5	Piąta czasza: wylana na tron zwierzęcia (16,10-11)
	6	Szósta czasza: wylana na rzekę Eufkrat (16,12)

5. Wtrącenie: Armagedon (16,13–16)

	7	Siódma czasza: wylana w powietrze (16,17-21)
--	---	--

6. Wtrącenie: fałszywa i prawdziwa oblubienica (17,1–19,10)
- α) Babilon, wielka wszetecznicą (17)
 - β) Babilon, wielkie miasto (18,1–19,5)
- Wesele Baranka (19,6–10)

V.		Doskonałość (19,11-21,8)
	a	Przed Tysiącletnim Królestwem (19,11-20,6)
	1	Objawienie się Chrystusa (19,11-16)
	2	Sądy Chrystusa (19,17-21)
	3	Związanie smoka (20,1-3)
	4	Pierwsze zmartwychwstanie (20,4-6)
	b	Po Tysiącletnim Królestwie (20,7-21,8)
	5	Gog i Magog (20,7-10)
	6	Wielki biały tron (20,11-15)
	7	Nowe niebo i nowa ziemia (21,1-8)

7. Wtrącenie: Oblubienica baranka, niebiańskie Jeruzalem (21,9–22,5)

ZAKOŃCZENIE (22,6–21)